Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1133 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 (Ն. Տ.) 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1887 8 ՍԷՖԷՐ 1305

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան–խան

غلطه‌ده نورادونکیان خانده ارولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	ղրշ. արծաթ	160
» » Վեցամսեայ	»	80
» » Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց » եւ տեղական Թղթատարով տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱ ԵՒ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ. Թայմզին Կ. Պոլսոյ Թղթակիցը կ'իմանայ թէ Մուխթար փաշա Բ. Դուռը ղրկած է տեղեկագիր մը, ծանուցանող թէ Խտիվ Թէվֆիգ փաշա, Եգիպտոսի մէջ օսմանեան քաղաքական իրաւունքներն ազդուապէս պաշտպանելով, եգիպտական հանրային կարծեաց ջերմագին հաւանութեան արժանացած է. Օսմանեան Պատուիրակ փաշան նաեւ գովեստիւք կը յիշէ Նուպար փաշայի խելացի և իմաստուն քաղաքականութիւնն, որ հաստատապէս կը պաշտպանէ Բ. Դրան գերիշխանութիւնն Եգիպտոսի վրայ. Մուխթար փաշա գոհութեամբ կը յարէ թէ Նուպար փաշա ձեռքի տակէ բուռն ընդդիմութիւն կ'ընէ անգլիական ազդեցութեան.

Նոյն Թղթակից կը ծանուցանէ թէ Մուխթար փաշա սովորականէն աւելի յաճախակի կը թղթակցի Կ. Պոլսոյ գերագոյն իշխանութեան հետ, յորմէ հետէ կը ծանուցուի թէ անգլ. զօրքերը մասամբ ետ պիտի առնուին, իբրեւ նախաշաւիղ վերջնական մեկնման Անգլիացւոց.

«Զրոյցներ կը շրջին թէ Արապի փաշա ի մօտոյ Եգիպտոս պիտի վերադառնայ Սէյլան կղզիէն, ուր աքսորեալ կը մնայ. Բայց դիտել կը տրուի թէ իւր նախկին աջակիցք և հետեւորդք մեռած են մեծաւ մասամբ, և սակաւաթիւ կուսակիցներ միայն ունի այժմ յԵգիպտոս.

«Հռոմէ Բ. Դուռն եկած ինչ ինչ տեղեկութեանց վրայ, Կ. Պոլսէ հրահանգ ղրկուեցաւ Հռոմի օսմ. դեսպանին՝ հասկնալ ճիշդ իմաստն այն խորհրդաւոր յարաբերութեանց և հաղորդակցութեանց որք տեղի կ'ունենան եղեր Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշային և Իտալեան կառավարութեան անդամոց ոմանց միջեւ.»

ՌՈՒՍԻԱ. Բեդերսպուրկի [illegible] «յատուկ Թղթակիցն», Ադրիանուպոլսէ նամակ գրելով, ուշադրութիւն կը հրաւիրէ պուլկար գիւղացւոց մէջ կաթոլիկութեան վտանգաւոր կերպիւ ծաւալման վրայ, մանաւանդ Ադրիանուպոլսոյ Նահանգին մէջ. Որովհետեւ ուրիշ աղբիւրէ կը հերքուի կաթոլիկութեան Պուլկարաց մէջ այս աստիճան յառաջդիմելուն զրոյցը, կ'ենթադրուի թէ Ռուսիոյ կառավարական լրագիրք, այսպիսի հրատարակութիւններ ընելով, նպատակ ունին ոյժ տալ ռուս Կառավարութեան այն դիտողութեան թէ օրթոտոքս Պուլկարաց Իշխանը կաթոլիկ պէտք չէ լինի.

—Կլեմէս Արքեպիսկոպոսին հնազանդելն առ Ֆէրտինանտ Իշխան՝ յոյժ ծանր լրջութիւն մը համարուեր է Բեդերսպուրկի մէջ, և Կ. Պոլսոյ պուլկար Էկզարխէն խնդրուեր է Կլեմէսի տեղ ուրիշ բարձրաստիճան եկեղեցական մը կարգել, որ նուազ հլու և հնազանդ լինի պուլկար «բռնակալներուն», բայց Էկզարխը չէ հաւաներ. Պահ մը Ֆէրտինանտ Իշխանին կառավարութեան դէմ պաշտպանելէ յետոյ զԿլեմէս Արքեպիսկոպոս, Պուլկարաց Էկզարխն այժմ կը հարկադրի Ռուսաց դէմ պաշտպանել զնա.

—Ժուրնալ տը Սէն Բեթերսպուրկ կը հրատարակէ բողոքագիր մը Պուլկարաց ընդդիմադիր կուսակցութեան գաղտնի մասնախմբին կողմէ, Սօպրանիէի վերջին ընտրութեանց դէմ. Ի Ռուսիա ապաստանեալ պուլկար գաղթականք եւս երկար բողոքներ կը հրատարակեն ռուս լրագրաց մէջ.

ԱՒՍՏՐԻԱ. [illegible] Վիեննա.

Աղքատիկ դպրոցական տղայոց ցերեկները ձրի ճաշ մը տալու համար բացուած հանգանակութիւնը մէկ քանի աւուր մէջ 300 ոսկի արտադրեց. Կը յիշուի թէ Բրէսէ կարեւոր լրագիրը ծանուցած էր թէ Վիեննայի դպրոցներուն մէջ 2,500 խեղճ մանկեր և աղջիկներ օրն ի բուն կա՛մ անօթի կը մնան բոլորովին, և կամ շատ անբաւական բան մը կ'ուտեն. Երբ իմացուեցաւ թէ ցերեկուայ ճաշ մը պիտի տրուի, այս խղճալեաց թիւն 4,000 ի հասաւ. Հոկտ. 19 ին առաջին ճաշը տրուեցաւ 2,300 մանկերու և աղջիկներու. Տրուած ուտեստն էր ոսպի թան, բանջարեղէն և հաց, առանց միս.

ԿՈՎԿԱՍԻԱ. Պագուի Նաւթի գործարանատէրք մեծ կարեւորութիւն կու տան ներքնուղւոյն ([illegible]) շինելոյն, որով պիտի բարձուին Սուրամի կրճին դժուարութիւնք, ինչպէս և 80 վերստ տեղ նաւթի խողովակներու զետեղման. Անդրկովկասեան երկաթուղւոյն այժմեան փոխադրական միջոցներն անբաւական կուգան Պագուի նաւթային զարգացման, և այս անբաւականութեան պատճառաւ երկաթուղւոյ յատուկ կառքերուն մէջ լեցուած նաւթին վրայ 100ին 70 փոխադրման ծախք կը բարդուի. Անդրկովկասեան երկաթուղւոյն վրայ նաւթի առեւտուրին զարգացման մասին գաղափար մը տալու համար, կրնանք յիշել թէ 1882ին փոխադրեցաւ 3,100,000 փութ. (մէկ փութ՝ 13 քաշ). 1884ին 5,700,000 փութ. 1885ին 9,100,000 փութ. 1886ին 15 միլիոն 800,000 փութ. և այս տարի փոխադրուած նաւթին կամ քարիւղին քանակութիւնը պիտի հասնի 18,000,000 կամ 19,000,000 փութի. Քարիւղը դուրս կը ղրկուի փայտեայ և թիթեղեայ տակառներու կամ սնտուկներու մէջ, որք կը շինուին ի Պաթում, Պառոն Ռոդշիլտի հաստատած գործարանին մէջ. Այդ գործարան կ'արտադրէ տարին հինգ միլիոն փութ պարունակելու բաւական տակառ կամ սնտուկ. Քարիւղն այս ամաններու մէջ լեցնելու ծախքն է փութին 42 քաբիք, այսինքն նոյն իսկ քարիւղին Պագուի մէջ ունեցած գնէն քիչ մը աւելի.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ. Թայմզին Վիեննայի Թղթակիցը կը հեռագրէ.

«Անհիմն է ֆրանսական և ռուսական լրագրաց լուրը թէ ռումէն նախարարապետ Պ. Պրադիանօ Ֆրիտրիխսրուհէն պիտի երթայ եղեր. Ռումանիոյ Նախարարապետն այցեց Պիզմարք Իշխանին 1885 հոկտ.ին, և յայնժամ Ռումանիոյ հետեւելիք քաղաքականութիւնն որոշապէս գծուեցաւ. Քաղաքական վերջին դէպքերուն մէջ բան մը չի կար որ Գերմանիոյ Նախարարապետին հետ նոր խորհրդակցութիւն մը հարկաւոր ընէր, և Աւստրիոյ և Գերմանիոյ միջեւ դաշնակցութեան ամրապնդումը Պուքրէշի մէջ կը նկատուի յոյժ նպաստաւոր երաշխաւորութիւն մը ռումանական շահուց տեսակէտով.»

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Թայմզին Վիեննայի Թղթակիցը տեսակցեր է Անգլ. Խորհրդարանի անդամ Պ. Լէկի հետ, որ, ինչպէս կը յիշուի, Սոֆիայի մօտ աւազակաց ձեռք ինկած էր, և փոքրիկ սուտ մը գործելով հազիւ կրցած էր ազատիլ լեռները տարուելու և ծանր փրկանք մը վճարելու մտայոյզ պատահականութենէն. (Պ. Լէկ ըսած էր աւազակներուն թէ ինք [illegible] է իւր ետեւէն եկող ուրիշ Անգլիացիներու, և հետեւապէս չի կրնար ո՛և է փրկանք վճարել.)

Պ. Լէկ, իւր այս անձնական դժբախտութեան հակառակ, ըսեր է Թղթակցին թէ Ֆէրտինանտ Իշխան ապագայ ունի Պուլկարիոյ մէջ, և արդէն իւր իշխանութեան ամէն ոք կը հնազանդի երկրին մէջ. Ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամներն իսկ հաւատարիմ են Իշխանին, և Ռուսք այնչափ երես ինկած են այս միջոցիս որ Ռուսաց և Զանքովեանց թշնամութեան նշաւակ լինելով Իշխանն աւելի եւս ժողովրդական կը դառնայ. Իշխանն յոյժ հանդարտ կեանք մը կը վարէ. շատ կը կարդայ և կ'ուսանի, մանաւանդ պուլկարերէն, և խիստ քիչ կը զբօսնու. Կը զգուշանայ դիւանագիտական մարմինն ի ճաշ հրաւիրելէ, որպէս զի մի՛ գուցէ մերժեն իւր հրաւէր՝ առարկելով թէ պաշտօնական յարաբերութիւն չունին իրեն հետ. Այսու կը ծագի յոյժ անհեթեթ կացութիւն մը. Օրինակի համար, անգլիական գործակալը կը հաղորդակցի պուլկար նախարարաց հետ, բայց կ'ենթադրուի թէ պաշտօնապէս չի ճանչնար Իշխանն յանուն որոյ կը գործեն այս նախարարք. Բայց Ֆէրտինանտ Իշխան ձեռնարկած գործը լքանելու դիտում չունի. Շատ լաւ կը վարուի Պ. Ստամպուլովի հետ, և պիտի սպասէ որ պարագայից բերմամբ Տէրութիւնք ճանչեն զինք. Պ. Լէկ կ'ըսէ Պ. Ստամպուլովի համար թէ յոյժ կորովալից և գործունեայ մարդ մ'է, սրտով ու հոգւով անձնուէր պուլկարական անկախութեան դատին. Թայմզին Թղթակիցը կը յարէ թէ Պուլկարիոյ Նախարարապետն ապաքէն ամէն զինք ճանչցողի վրայ նոյն տպաւորութիւնը կ'ընէ. Աւազակութեան մասին, Պ. Լէկ, իւր անձնական փորձառութեան հակառակ, համոզուած կը յայտնէ թէ Պուլկարիա ընդհանրապէս ապահով է սովորական ճամբորդներու համար, զի ճամբաները շատ լաւ կը պահուին.

ՍԵՐԲԻԱ. Պ. Ռիստիչի Նախարարութիւնն հրամայեց ձերբակալել նախկին «Յառաջդիմական» կուսակցութեան քանի մ'անդամները. Ձերբակալման դատապարտուածներէն մին է նոյն ինքն Պ. Կարաշանին, Նախորդ Նախարարապետը. Թէ Պ. Ռիստիչ ինչ պատճառներ ունի խստութեան այս զարմանալի միջոցներու դիմել՝ չէ հասկցուած դեռ. Սերպ քաղաքագիտաց ճակատագիրը շատ փոփոխական է. Անցեալ տարի այս ժամանակներ Պ. Կարաշանին առիթ մը կը փնտռէր զՊ. Ռիստիչ բանտարկելու կամ աքսորելու.

ԼՈՅՏԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. Աւստրիական եւ մաճառ կառավարութեանց և Լոյտի Ընկերութեան միջեւ բանակցութիւնք առկախ կը մնան. Գլխաւոր դժուարութիւնն է աւստրօ-մաճառ Տէրութեան կողմէ Լոյտի Ընկերութեան վճարուող տարեկան նպաստին քանակութիւնն. Այս նպաստին տարեկան գումարն է 1,300,000 ֆիորին, հաշուի մէջ չդնելով Հնդկաստանի ուղեւորութեանց համար Լոյտին վճարուած բացառիկ նպաստները. Երկոքին կառավարութիւնք կը պնդեն թէ նպաստը պէտք է զեղչուի 980,000 ֆիորինի, մինչ Ընկերութիւնը կը պահանջէ որ 1,480,000 ֆիորինի բարձրացուի. Տարբերութիւնը մեծ է, և Ընկերութիւնը խնդիրը պիտի ներկայացնէ բաժնետիրաց ընդհանուր գումարման մը, որ պիտի որոշէ թէ հա՞րկ է հաւանիլ կառավարական նպաստին զեղչման թէ ոչ՝ բանակցութիւնները խզել երկուց կառավարութեանց հետ.

Այս բանակցութեանց միջոցին Լոյտի ընկերութիւնն այլ և այլ զիջումներ ըրաւ. Հաւանեցաւ որ որոշեալ սակագինէ մը աւելի բարձր գին չառնու հասարակութենէն, և յանձն առաւ իրեն պէտք եղած նիւթերն և 30,000 տակառաչափ հանքածուխն Աւստրօ-Հունգարիայէն գնել և ո՛չ օտար երկիրներէն. Խոստացաւ նաեւ բաժնետիրաց 100ին 6 տալէ յետոյ մնացեալ շահը բաժնել Տէրութեան հետ, և նոր գիծեր հաստատել, մանաւանդ Ֆիումէէ յեգիպտական նաւահանգիստս.

ՈՃՆՋԱԿԱՆՔ. Մի քանի օր յառաջ Վիեննայի մէջ ձերբակալուած ռուս Ոճնջականին անունն է Լէվի Նասէէֆ, որ Քոփէնհագ կ'երթայ եղեր Զարին կենաց դէմ փորձ մը փորձելու. Այս չարագործ երկու տարի յառաջ Բարիզ կ'երթայ, ուր մօտէն կը դիտեն զինք ռուս գաղտնի ոստիկանք, և Վիեննա գալուն, կը ձերբակալուի ռուս կառավարութեան պահանջմամբ, որ իրեն յանձնուիլը կը պահանջէ, ծանուցանելով թէ այս մարդ մասնակցած էր Ալեքսանդր Բ. Կայսեր սպանման. Նասէէֆ, որ թոքախտաւոր է, Վիեննայի բանտին հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուի.

ՀԱՄԱՍԼԱՒԵԱՆՔ ԵՒ ՉԵԽՔ. Աւստրիոյ լրագիրք ոմանք ձեռք անցուցած են և կը հրատարակեն քանի մը գաղտնի տեղեկագրեր, զորս 1839էն մինչեւ 1849 ղրկած է Պ. Միխայէլ Բոկոտին՝ Համասլաւութեան նախագոյն առաքելոց մին՝ առ իւր աշակերտն, որ եղաւ ապա Ալեքսանդր Բ. Այս տեղեկագիրք կը ցուցնեն թէ այդ թուականներուն Ռուսիա սկսած էր արդէն կազմակերպել համասլաւեան գործօն [illegible] մը Չեխերու մէջ. Աւստրիոյ գերման լրագիրք, յիշեցնելով արդի Չեխերուն ռուսասէր արտայայտութիւնները, կ'ըսեն թէ Դաաֆէ Կոմսին նախարարութեան թիկունք եղող Չեխերն եւս Պ. Բոկոտինի գաղափարներով տոգորեալ են.

ՖՐԱՆՍԱ. Օրնի նահանգէն միապետական երեսփոխանի մը տեղ ընտրեցաւ չափաւոր հանրապետական մը, Պ. Ալպէռ Քրիսդօֆ, որ երբեմն հանրային շինութեանց նախարար էր, և այժմ տնօրէնն է Քրէտի Ֆոնսիէ դրամատան. Այս ընտրութիւն նոր ապացոյց մը կը համարուի թէ ֆրանսացի ժողովրդեան մեծամասնութիւնը թէեւ չափաւոր քաղաքականութեան մը կը բաղձայ, բայց չուզեր կառավարական դրութեան հիմնական փոփոխում մը, այսինքն՝ կայսրութեան կամ թագաւորութեան վերահաստատում տեսնել.

—Պ. Ժիւլ Սիմոն, երեւելի մատենագիրն, որ այս միջոցիս Սպանիա կը գտնուի, ի Կրանատա քաղաքական բանախօսութիւն մ'ընելով, սպանիական ազգին յառաջդիմութեան վրայ գովեստիւ խօսելէ յետոյ, Մարոքի խնդրոյն նկատմամբ ըսաւ.

«Ֆրանսա տիրեց Թունուզի, որովհետեւ եթէ Ֆրանսա չտիրէր՝ Իտալիա պատրաստ էր գրաւել զԹունուզ. Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի ամենալաւ գործն եղաւ այս. Բայց եթէ այս օրինակ խնդրոյ մը առջեւ գտնուինք վերստին, նոյն ընթացքին չպիտի հետեւինք. Անհիմն է այն կարծիքը թէ Ֆրանսա կը փափաքի տիրել Մարոքի. Անդ պարագայք բոլորովին տարբեր են. Արտասովոր ճիգեր հարկաւոր են Մարոք մտնելու համար, և առաւել եւս դժուար է Մարոքի մէջ պաշտպանել մեր գրաւելիք դիրքը, բնիկ ցեղերուն անզուսպ բնաւորութեան պատճառաւ, զորս նոյն իսկ Մարոքի Սուլթանն անկարող եղած է նուաճել.»

Պ. ԿԼԱՏՍԹՕՆ. Անգլիոյ ամէն կողմերէն, Պ. Կլատսթօնի աքանչացողք կը դիմեն Հաւարտէնի գիւղակն, եւ Պ. Կլատսթօնի իւր ձեռամբ, իւր կացինով կտրած ծառերէն մէկ մէկ կտոր կը խնդրեն իբրեւ յիշատակ, յայտնելով թէ պատրաստ են վճարել ինչ գին որ ուզուի. Որովհետեւ այսօրինակ խնդրանաց թիւն օր ըստ օրէ կ'աճի, գիւղին մատակարարը տպեալ շրջաբերական մը հանեց, սա իմաստով. «Ի պատասխան նամակին զոր ուղղած էիք առ Պ. Կլատսթօն, պարտիմ իմաց տալ թէ ձեր խնդրուածին նման խնդրանաց բազմութեան պատճառաւ, հարկ եղած է միօրինակ գին մը սահմանել յիշեալ փայտին համար. Արդ, մէկ շիլին և վեց փէնս պիտի վճարուի (Պ. Կլատսթօնի կտրած ծառերուն) մէն մի փոքր կտորին համար, կամ երեք շիլին՝ մէկ քառակուսի ոտնաչափ փայտի համար. Երկաթուղւով փոխադրման ծախքն ալ գնողին վրայ է. Պէտք է դիմել Հաւարտէնի գիւղին մատակարարին, որ յիշեալ փայտէն ո՛րչափ ունենայ իւր տրամադրութեան ներքեւ, պիտի ջանայ գոհացնել իրեն դիմողները.»

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. Մոսքուայէ կը հեռագրուի առ Աժանս Հավաս. «Մոսքուայէ ուղղուած յեղափոխական Յայտարարութիւնն, ստորագրեալ «Հնդկաստանի ազատարար Ընկերութեան գործադիր մասնախմբին» կողմէ, սխալմամբ վերագրուած է Մահարաճաց Տուլիբ Սինգի. Ի Մոսքուա չիք այդպիսի ընկերութիւն. Տուլիբ Սինգ ալ յոյժ խոհեմ և զգուշաւոր ընթացք մը կը բռնէ, և իբրեւ պետ Սիխերու ազգին և կրօնին, նա չէր կրնար (յիշեալ Յայտարարութեան մէջ) կոչում ընել առ «Ալլահ», որ Մահմետականաց Աստուածն է. Այսպիսի սխալ մը գործելով Տուլիբ Սինգ իւր իսկ դատը պիտի վտանգէր. Տուլիբ Սինգ ինք եւս կը բողոքէ թէ այդ Յայտարարութեան տեղեկութիւն չունի բնաւ. Կը կարծուի թէ Յայտարարութեան հեղինակն է աֆղան Շէյխ Ճէմալ-Էտտին, յանդուգն խառնակիչ, որ սակայն իրական կարեւորութիւն չունի.»

ԱՆԳԼԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԹՈԼԻԿՈՒԹԻՒՆ. Աւստրիոյ, Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ «Հին կաթոլիկներն», որք Պապին անսխալութեան դէմ բողոքելով բաժնուած են Հռոմէական եկեղեցիէն, և որոց մէջ կան յոյժ նշանաւոր աստուածաբաններ, քիչ քիչ մօտենալով Անգլիկան եկեղեցւոյն, այժմ անոր հետ հեռաւոր հաղորդակցութիւն հաստատած են. Լիչֆիլտի և Սալզպըրիի անգլիկան եպիսկոպոսունք, ուրիշ երեք անգլիկան եկեղեցականներու ընկերակցութեամբ, ի Ֆրիպուրկ (Պատէն) ներկայ գտնուեցան Հին կաթոլիկ եկեղեցւոյ մէկ կրօնական արարողութեան. Յետոյ, Պոն քաղաքին մէջ, որ Հին կաթոլիկութեան կեդրոնատեղին է Գերմանիոյ մէջ, խորհրդակցեցան այդ նորակազմ կրօնական հասարակութեան պետ Ռայնքէնս Եպիսկոպոսին հետ, և հաւատալեաց և եկեղեցական կառավարութեան վերաբերեալ խնդրոց վրայ ա՛յն աստիճան գաղափա-

---

—)(77)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՈՒԷՋ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԲԻՆԱԽՆԴԻՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Դուէգուա կոմսն եւս իւր կողմէ պարապ չէր մնար.

Առանց բան մ'ըսելու Սամսոնի, թէեւ գիտէր որ երիտասարդը կ'զբաղէր խուզարկութիւններ ընելով, եւ չխանգարելու համար նորա հետազօտութիւնը, կոմսն եւս ման եկած էր անտառին մէջ.

—Պիտի ապացուցանեմ որ այն երիտասարդն անմեղ է, ըսած էր ինքնին, եւ երբ ապացուցանեմ, ինձ այնպէս կուգայ որ առենօք գործած երկու ոճիրներս աւելի թեթեւ պիտի երեւին ինձ.

Գլէման կռահած էր իւր հօր նպատակն, և փորձած էր ծաղրել նորա դիտաւորութիւնը.

—Չէի գիտեր, հայր իմ, որ այդ աղջկրդւոյն համար ձեր համակրութիւնն այնքան մեծ էր որ կ'ստորնանաք ոստիկանի պաշտօնը կատարելու...

Դուէգուա իւր զաւկին կը նայէր արհամարհոտ նայուածքով մը.

—Գիտեմ որ, ըսաւ, ի՛նչքան ատելութիւն ունիք Ժան-Մառգի եւ նորա բարեկամին դէմ, եւ սակայն գիտցէք որ ձեր և անոնց միջեւ մեծ տարբերութիւն կը դնեմ... Անոնք անկեղծ ու վեհ, անձնուէր եւ վէս երիտասարդներ են... այս բաները չեմ կրնար ըսել ձեզ համար, պարո՛ն.

Գլէման դժգունեցաւ, այլ կուլ տուաւ նախատինքն առանց պատասխանելու.

Երկար լռութենէ մը յետոյ եւ տեսնելով որ Դուէգուա կը պատրաստուէր հեռանալ, շարժմամբ մը կեցուց զնա և կեղծ քաղցրութեամբ մը.

—Հայր իմ, ըսաւ կը ցաւիմ որ մեր երկուքին միջեւ այնքան թիւրիմացութիւն կայ... Ձեր կարծածին չափ չար չեմ եւ ձեզ երեւցածին չափ չեմ ատեր այդ բաղդախնդիրները...

—Ապացո՞յց.

—Ապացոյցն աւասիկ, հայր իմ. կը ջանաք Ժան-Մառգի անմեղութիւնն հաստատել.

—Եւ կը յուսամ թէ պիտի յաջողիմ.

—Կը մաղթեմ. Թոյլ կու տա՞ք որ ես ալ ընկերանամ ձեր խուզարկութեանց, ձեզ աջակցիմ, ձեզ հետ ըլլամ ձեր առաջադրած նպատակին, թէեւ Ժան-Մառգի անմեղութեան վրայ այնքան բացարձակապէս համոզուած չեմ որքան դուք.

Դուէգուա զարմացաւ.

Ձեռքը կարկառեց առ Գլէման.

—Անշուշտ թոյլ կու տամ, ըսաւ, վերըսկսելով զննել զնա... եւ եթէ գէշ դատած էի զքեզ, կանխաւ ներողութիւնդ կը խնդրեմ.

Գլէման տարօրինակ ժպիտ մ'ունեցաւ, սակայն Դուէգուա չնշմարեց.

Ի միասին գնացին.

Հինգ վայրկեան չկար որ դաշտն ելած էին երբ զուարթ հաչիւններ լսեցին իրենց ետեւէն.

Միեւնոյն ժամանակ, խայտաբղէտ եւ մետաքսաւէտ երկար մազերով սպանիկ շուն մը—Թէաէյի բարակներէն մին—անոնց առջեւ կը խոյանար, ուրախութեան նշաններով.

—Ո՞վ թող տուեր է Տաշն, ըսաւ կոմսը սրտնեղութեան շարժմամբ մը.

Եւ Գլէման, ձեռքը բարձրացնելով, սպառնալից շարժում մը ընելով, գոչեց.

—Տա՛շ, խշտի՛քը, Տա՛շ, խշտի՛քը.

Տաշ ականջները կախեց. յետոյ, անշուշտ ապահով լինելով թէ բան մը չպիտի ընէին իրեն, վերսկսաւ իւր շրջաններն, հաչելով, ոստոստելով, խոլ արագութեամբ շրջշրջելով.

—Է՛յ, հոգ չէ, թող մեզ հետ գայ, ըսաւ Դուէգուա. ընտիր շուն մ'է եւ գերազանց հոտառութիւն մ'ունի... Ո՞վ գիտէ, թերեւս ծառայութիւն մը մատուցանէ մեզ մեր խուզարկութեան մէջ.

Գլէման յօնքերը պռստած էր, եւ կարելի է որ եթէ միայնակ լինէր Տաշի հետ, անասնոյն գլխոյն փորձանք մը կը բերէր.

—Դղեկէն հազիւ երկու քայլ հեռացած ենք, ըսաւ. Երթամ տուն թողում զնա եւ պատուիրեմ Պառիկոսի որ թոյլ չտայ նմա փախչիլ.

Սակայն Դուէգուա իւր որոշումն ըրած էր.

—Պարապ տեղը մ'յոգնիր... Տաշ պիտի ընկերանայ մեզ.

Եւ իւր մատներուն ծայրով փայփայելով գեղեցիկ անասնոյն երկար ականջները.

—Եկո՛ւր, Տաշ, եկո՛ւր, աղուո՛րս.

Ցայնժամ շունն, հանդարտելով, արձակ դաշտին մէջ լինելուն եւ ազատութեամբ կարենալ վազելուն վրայ գոհ, սկսաւ կանոնաւորութեամբ ման գալ դաշտին մէջ, որպէս որսի օր մը, որպէս թէ Դուէգուա, փոխանակ գաւազանին, հրացանն ունենար ձեռացը մէջ.

Երբ անտառին մէջ մտան, Դուէգուա սուլելով կոչեց զնա.

Տաշ մօտեցաւ.

—Փնտռէ՛, սիրո՛ւնս, փնտռէ՛, ըսաւ կոմսն ըստ գիպուածի խօսելով եւ առանց որոշ դիտաւորութիւն մ'ունենալու.

Գլէման դժգունեցաւ, խորապէս յուզուելով.

Սակայն շուտով զսպեց ինքզինքը.

—Բայց ի՞նչ փնտռէ, ըսաւ ձայնն ամրացնելով... եթէ ազատ թողուք զինքը, փասիաններուն թուխսերը պիտի խանգարէ եւ աւերէ...

—Ո՞վ գիտէ, ըսաւ կոմսը.

Եւ մատնանիշ ընելով մացառներն, որոց մէջ Տաշ նետուեցաւ իբր թէ թաւիշէ լինէին,

—Փնտռէ՛, սիրունս, բե՛ր, սիրո՛ւնս.

Այսպէս կէս ժամ կար որ կը պտըտէին անտառին մէջ, երբ իրենց ետեւէն մարդ մ'ըսաւ.

—Կը ներէք, պարոն կոմս, ներողութիւն կը խնդրեմ. Սակայն քիչ մ'առաջ Պ. Գլէմանի ըսածը ճիշդ է... հիմա տեսայ Տաշը—ճարպիկ անասունն—որ փասիանի թուխսի մը առջեւ դարանակալ կ'սպասէր... թխամայրը մէկ կողմ գնաց, ձագուկները միւս կողմ... այս փասիանները կորսուած լմնցած են... վայրի անասուններն եւ որսի թռչուններն համեղ ճաշ մը պիտի ընեն անոնցմով.

Մալատին էր որ հեռուէն տեսած էր զանոնք եւ քանի մը վայրկեանէ ի վեր կը հետեւէր նոցա.

Խոնարհութեամբ ողջունեց կոմսն, սակայն բնաւ ուշադրութիւն չըրաւ Գլէմանի, իբր թէ տեսած չլինէր զնա.

Կոմսն սկսաւ ծաղրել գիւղացւոյն խորհուրդը.

—Եւ յօգուտ որսերէն կը խօսիս, այնպէս չէ՞... Այնչափ ցորչափ աւելի փասիան ըլլայ, այնչափ աւելի պիտի որսաս ծածկաբար եւ շահերդ աւելի մեծ պիտի լինին.

—Ո՛հ, ըսաւ խորամանկ գիւղացին, փասիանն Աստուծոյ մէկ հեզ արարածն է. այնքան կը սիրեմ զայն որ ձեռքս յառաջ չերթար չարիք հասցնելու նմա.

Դուէգուա չէր գիտեր թէ բարկանա՞յ թէ խնդայ.

Ի վերջոյ, Մալատի կեղծաւոր եւ միամիտ դէմքը տեսնելով, սկսաւ խնդալ.

—Եթէ, ինչպէս կ'ըսես, փասիաններուն չափ նապաստակներս եւ ճագարներս ալ յարգես, բարեկամ կը մնանք, ըսաւ.

Եւ գնացքը շարունակեց, առանց ուշադրութիւն ընելու գիւղացւոյն.

Գլէման, այս կարճ խօսակցութեան միջոցին, աչերն անքթիթ յառած էր Մալատիի վրայ, որպէս թէ կ'սպասէր նայուածքի մը, նշանի մը, ո եւ է խօսքի մը.

Սակայն ոչինչ. Մալատի շարունակեց բնաւ ուշադրութիւն չընել իրեն, եւ երբ Գլէման անցած ատեն իրեն քսուեցաւ, ինք իւր հինցած ծխամորճը կը լեցնէր մանրակրկիտ ուշադրութեամբ.

Հայրն եւ որդին վերսկսան իրենց ընդհատեալ պտոյտն, Տաշ, զոր կոչեցին, վայրկեան մը իրենց քով մնաց.

Սակայն երկար ատեն չտեւեց այս.

Վերստին մեկնեցաւ, օձի մը պէս սողոսկելով մացառներուն մէջէն, ամեն վայրկեան դարանի կենալով եւ փորին վրայ տափակնալով երբ քթին տակ եղած ճագարն ի փախուստ կ'աճապարէր կամ երեւան հանած փասիանն օդին մէջ կը բարձրանար.

—Վարպե՛տ շուն մը որ կարող է մեծ ծառայութիւններ մատուցանել,—մռմռաց Մալատի որ ետեւէն կը դիտէր այս բաներն, իբր թէ շահ մ'ունենար այս գործին մէջ եւ որպէս թէ հասկցած լինէր Դուէգուայի նպատակն երբ ազատ կը թողուր սպանիկ բարակը,—վարպե՛տ շուն մը որ անհնար բան մը կը դառնար եթէ խօս ըլլար.

Մերթ ընդ մերթ Դուէգուայի դաշն ձայնը կը բարձրանար եւ անտառին լռութեան շնորհիւ կը հասնէր մինչեւ Մալատիի.

—Փնտռէ՛, սիրունս, փնտռէ՛, բե՛ր.

(Շարունակելի)

463

րաց մերձաւորութիւն տեսնուեցաւ իրենց մէջ, որ կ'երեւի թէ յետ այսօրիկ Հին Կաթոլիկներն Անկլիքանաց հետ հոգեւոր հաղորդակցութիւն պիտի կրնան ունենալ։ Երկոքին անկլիքան եպիսկոպոսք խորհրդակցեցան նաեւ Հին Կաթոլիկներուն գլխաւոր հեղինակութեան՝ Բրոֆէսէօր Տքդ. Ռէդդէր Ֆօն Շուլդէի հետ, և Զուիցերիա պիտի երթան տեսնելու համար հելվետեան Հին Կաթոլիկաց պետը, Հերզօկ Եպիսկոպոսը, և վերջապէս ի Միւնխ պիտի գտնեն զՏքդ. Տէօլլինկեր, որ Հին Կաթոլիկաց ամենէն անուանի աստուածաբանը կը համարուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Ե. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 16 Հոկտ. ի Մայր-Եկեղեցւոյ Գումգաբուի։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 6ին և փակուի 9 ½ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ աղօթարար
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

14 Հոկտ. 1887.

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Վերաքննեալ Կանոնագիր Սրբոյ Յակոբեանց Միաբանութեան (Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան — Շար. [illegible])։

Բ. Տեղեկագիր համարատուութեան Ս. Երուսաղիմայ Խորհ. Յանձնաժողովոյ։

Գ. Վերջնական տեղեկագիր և հրաժարումն Ս. Երուսաղիմայ Խորհ. Յանձնաժողովոյ։

Դ. Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան ի մասին հաշուետուութեան Սոփեաց դադարեալ Յանձնաժողովոյ։

Ատենադպիր
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Դատական Վսեմ. Նախարարին հետ, ի մէջ այլոց Բեթղեհէմի մէջ Լատինացւոց կողմէ եղած անիրաւ ոտնձգութեան ծանուցեալ դէպքին վրայ խօսելով, Ճեվտէթ փաշա ըսաւ թէ արդէն գրըւած է Երուսաղէմի կառավարչին որպէս զի պէտք եղածն ի գործ դնէ։ Ն. Վսեմութիւն ապահովեց զՍ. Պատրիարք Հայրն թէ այս խնդրոյն մէջ Հայոց արդար իրաւունքները պիտի պաշտպանուին։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Թագրիր մ'ուղղելով Դատական և Կրօնական գործոց Նախարարութեան՝ Նորընտիր Քաղաքական Ժողովոյ պաշտօնը վաւերացնող կայս. հրամանագիրը խնդրեց։

Բագրեւանդէն կը գրեն մեզ.

Կարնոյ Պատ. ազգայինք որոշեր են խնդրել Ազգ. Կեդր. Վարչութենէն որ որ թող տրուի իրենց՝ Բագրեւանդայ Առաջնորդ և Ս. Յովհաննէս վանուց վանահայր Գեր. Տէր Յովհաննէս Սրբազանն Առաջնորդ ընտրելու. Թէ և այդ որոշումը նիւթապէս և բարոյապէս նպաստաւոր է Կարնոյ համար, բայց այդ ընտրութեամբ թէ վանքն ու վարժարանը կը փակուին և թէ 2000 տուն հայեր կը գաղթեն։

Բագրեւանդայ Գեր. Առաջնորդն անցեալ տարի Իկտիր հանգանակած փայտերը բերել տալով պատերազմի ատեն քանդուած երկու ջրաղացներու վերաշինութեամբ կ'զբաղի, որոց թէ շինութեան և թէ քարերու համար 150 օսմ. ոսկի ծախք կը լինի, բայց հասոյթի մեծ աղբիւր մ'է, Առաջիկայ կիրակի հրաւիրուած է օծելու Խաչլու և Զիկանի գիւղերու վերանորոգեալ Ս. եկեղեցիներն։

Հրատարակեցաւ ԳԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ յունիս, յուլիս և օգոստոսի միացեալ թիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Առաջին և մեծ պարտաւորութիւն յղի կանանց. — Մաշարէական ախտ. — Նախնի հաղորդակցութիւնք ընդ մէջ հին և նոր աշխարհաց. — Ոգեպաշտութիւն (spritisme) — Ալքոլն քունի խանգարիչ չէ. — Գիտական օդաչուութիւն. — Գարեջուրի պատրաստութիւն. — Սթէֆէնսի փորձառութիւնն. — Վարժարանաց լուսաւորութիւն. — Մարդոց հասակի փոփոխութիւն. — Գիտական շարժումներ. — Գիտական մանրալուրեր. — Երկրագործական շարժումներ. — Արհեստական խրատներ։

ԱԶԴ

Երիտասարդ մը ամենայն փութաջանութեան արժանիք և աշխատասէր կը փափաքի ծառայել առեւտրական տան մը մէջ, բայց ո՛չ գրագրութեամբ.

Մանրամասնութեանց համար դիմել լրագրոյս խմբագրատունն Նորատունկեան խան, Կալաթա։ 1241

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Սանճէքի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Մալազկերտի գայմագամ Հաշիմ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Մշոյ Իտարէի ժողովոյ անդամ Ֆէթթուլլահ էֆէնտիի և Բաղէշի երեւելիներէն Շէմսէտտին էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Մշոյ Իտարէի ժողովոյ անդամ Վարդան աղայի, Պուլանըքի նախնական դատարանի անդամ Մանուկ աղայի, տեղակալ Նաւրշան աղայի և քիմնապետ Նաւրը աղայի։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլղարական խնդրոյն առթիւ կազմեալ Նախարարական Յանձնաժողովն իւր երկուշաբթի աւուր նստին մէջ կարեւոր խորհրդակցութիւններ ունեցած է, Այս առթիւ Սաաւէթ հաստատապէս կը կարծէ թէ մեծ տէրութեանց լինելիք զեկուցումներն որոշուելու վրայ են։

Երկու օրէ ի վեր զրոյց մը ելած է թէ Բ. Դուռն՝ պուլղարական խնդրոյն առթիւ՝ նոր ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ եւրոպական դաշլիճներուն։ Սաաւէթ հաւանական կը գտնէ թէ Նախարարաց Խորհուրդն իւր այս աւուր նստին մէջ սոյն խնդրով զբաղի։

Կը յուսացուի թէ, կը յարէ Թուրք թերթը, իրաց ներկայ վիճակին մէջ ծանուցագրի առաքումն հինգշաբթի օրէն առաջ տեղի ունենայ։

—Տէյլի Նիւզ կը ծանուցանէ թէ տեսակցութեան մը մէջ զոր իւր թղթակից ունեցեր է Ֆէրտինանտ Իշխանին հետ, Ն. Բարձրութիւն սա համոզումը յայտներ է թէ ընտրութիւնք վերջացած լինելով, այլեւս խռովութիւնք պիտի դադրին ի Պուլղարիա, Թղթակիցն հարցումներ ուղղած լինելով նաեւ օտար տէրութեանց հետ Պուլղարիոյ ունենալիք ապագայ յարաբերութեանց վրայ, Իշխանը խոստովաներ է թէ իւր կառավարութիւնը՝ տակաւին ոչինչ ձեռք բերած է այլ և այլ դաշլիճներու հետ կատարած բանակցութեամբը։

—Ռուսճուգի հանրաժողովի քաղաքապետը, Պ. Մանդոֆ երեսփոխան ընտրուած լինելով, ըստ օրինի հրաժարեր է քաղաքապետի պաշտօնէն. բայց ի փոխարէն չհաւապ անուանուեր է և կառավարութեան որոշմամբ Ռուսճուքի քաղաքապետութեան իրաւասութեանց մէկ մասն անոր անցեր են, ի մէջ այլոց ոստիկանութեան հսկողութիւնը։

—Ֆէրտինանտ Իշխանն ստորագրեր է այն հրաման որ Սոպրանիէն ի Նիստ կը հրաւիրէ Հոկտ. 15/27ին և Պուլղարիոյ Ներքին գործոց Նախարարութիւնը շրջաբերական մ'ուղղեր է բոլոր քաղաքապետաց որպէս զի ծանուցանեն զայս առ երեսփոխանս. Մնացեալ 54 երեսփոխանաց ընտրութիւնք ժողովոյ բացումէն և ընտրութեանց վաւերացումէն յետոյ պիտի կատարուին, վասն զի գուցէ ընտրութեանց մի քանին բեկանին։

—Հոկտ. 7/19ին մեծ միտինկ մը տեղի ունեցեր է ի Քիւզլովիժա. Շրջակայ գիւղօրէից քառասուն չափ ներկայ գտնուեր են այս գումարման. Ժողովն որոշեր է անիծել Հոկտ. 9ի խռովարարներն և կատարեալ վստահութիւն յայտնել իշխանին անձին և նորա կառավարութեան նկատմամբ, ընտրողաց գումարումը պահանջելով նոր ընտրութեանց համար. Այս որոշումն հեռագրուեր է Ներքին գործոց Նախարարութեան ի Սոֆիա։

—Սվոպոտա լրագիրը կը գրէ. «Վերջին անգամ լինելով դիմում կ'ընենք առ Եւրոպա եւ առ գերիշխան պետութիւնն Թուրքիա, Կոչում կ'ընենք Եւրոպիոյ այն ժողովրդոց որք խորհրդարաններ եւ խօսելու ազատութիւն ունին. Թո՛ղ այդ ժողովուրդք օգնութեան ձեռք կարկառեն տկար ազգի մը եւ թող չտան որ առիւծն ու մուկը կռուոյ բռնուին. Ամօթ պիտի լինի Եւրոպիոյ, եթէ ԺԹ դարուն մէջ թող տայ որ ազգ մը կորնչի, ազատութիւնը սիրելուն համար։»

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հաւանական չէ որ Սելանիկ-Վիէննայի երկաթուղւոյ գծին բացումը տեղի ունենայ տարեգլխէն առաջ, ինչպէս կը կարծուէր ընդհանրապէս. Բ. Դուռը քանիցս յայտարարած է թէ կէտ առ կէտ պիտի համակերպի այդ մասին կնքեալ պայմանագրոց և թէ հետեւաբար Սելանիկի գիծը բանեցնել չպիտի տայ, մինչեւ որ Կ. Պոլսէն ի Վիէննա միացման գծի շինութիւնն աւարտելով, շահագործումը չսկսի. Երկու գծերու բացումը պիտի կատարուի մի և նոյն օրը։

—Վիէննայի օսմ. դեսպանատունն հետեւեալ պաշտօնական ազդն հրատարակել տուած է Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագրոյն մէջ.

«Լրագիրք ոմանք ծանուցին թէ այն ընկերութիւնն որ այժմ կը շահագործէ Եւրոպական Թուրքիոյ երկաթուղիները, մտադիր է իւր բաժնեթղթերը վաճառել և իւր արտօնութիւնը թողուլ օտար դրամատանց. Թիւրիմացութեան տեղի չտալու համար, օսմ. կայս. դեսպանատունս կը յայտարարէ թէ Բ. Դուռը չկրնար հաւանութիւն տալ այս նպատակաւ լինելիք ո՛եւէ կարգադրութեան, որչափ ալ նըպաստաւոր լինի այն, մինչեւ որ չկարգադրուին իւր պահանջմունք և առկախ հաշիւք յիշեալ ընկերութեան հետ։»

Վիէննա, 5/17 Հոկտ. 1887

ԻԶՄԻՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իզմիրէն Հոկտ. 10/22 Թուականաւ կը գրեն առ Լ. Հէրալտ.

Նախընթաց օրը յաւ հագուած երկու գիւղացիք շոգենաւ կը նստէին կղզիները երթալու համար. Ոստիկանութիւնը կասկածելով այս մարդոց շարժումներէն, ձերբակալեց զանոնք և կուսակալին պաշտօնատունը տարաւ. Անդ, ոստիկանապետն հարցաքննեց այդ երկու գիւղացիներն որք ըսին թէ երկուքը եղբայր են, բնիկ Սելանիկցի, Միդրոս և Նիքօլա անուն և յարեցին թէ երկար ժամանակէ ի վեր Այտընի ներսէրն արջառաց առեւտրով կը պարապէին. Ասոնց վրայ կը գտնուէր 90 ոսկի. կ'երեւի թէ հինգ ոսկինոցներէ միոյն վրայ նշմարուած է նշան մը զոր Պ. Հուիդալ ըրած էր իւր փրկանք աւազակաց վճարած դրամներուն վրայ. Ձերբակալեալ անձանց դէմ հանուեցան չորս անգլ. երիտասարդք որք պատանդ մնացին թէ թեթեւ նմանութիւն մը կար զիրենք գերի տանող աւազակաց միոյն և ասոնց մէջ. Հարցաքննութիւնք առաջ կը տարուին։

Ծաղկախտը որ քանի մ'օր առաջ նուազելու վրայ էր, վերստին կոտորածներ ընել կ'սկսի քաղաքիս մէջ և շրջակայքը, մանաւանդ աղքատ դասուն մէջ, Վերջին 28 ժամուան մէջ 18 հոգի մեռած են ծաղկախտէ. Եթէ ժամանակին միջոցներ ձեռք առնուած լինէին, տարափոխիկ ախտն այսքան կոտորածներ չպիտի ընէր. Թիրայի մէջ ծաղկախտին զոհ կ'երթան բազում անձինք, մանաւանդ հրեայք։

Նախընթաց օր երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեցաւ քաղաքիս մէջ. միեւնոյն ժամուն Նահանգին ներսէրն ալ ցնցումներ պատահեր են։

ԹԱՍՖԻՅԷԻ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Ելմտական յանձնաժողովն այս աւուր Թուրք լրագրաց միջոցաւ պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ, թէ եւ պարտուց փոխարէն Թասֆիյէի արժէթղթոց ամբողջովին ընդունուելու պայմանաժամն աւարտած է, սակայն նըկատելով որ առկախ պարտուց հաշիւներու քննութիւնը ցարդ աւարտած չէ, կայս. հրամանաւ այդ պայմանաժամ երկարաձգուած է մինչեւ ելմտական 304 տարւոյ օգոստոսի վերջը։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ յատուկ բժիշկ մը պիտի ղրկուէր ի Դարդանէլ դարմանելու համար տեղւոյն հրամանատար Րիֆաթ փաշան որ կաթուածի հիւանդութեամբ կը տառապի։

Արդ սոյն պաշտօն յանձնուած է բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Հազարապետ Անանեան Տր. Ճիվանի պէյի որ երէկ Դարդանէլ ուղեւորեցաւ։

—Այս աւուր Հաքիքաթի ուղղեալ նամակ մը կը յայտնէ թէ ցամաքի ճամբով ներածուող այն արմտիք, որք ցամաքային մաքսատանց ջնջման պատճառաւ մաքսատուրք չեն վճարեր, երբ ծովու ճամբով եկած և մաքսատուրքը վճարած արմտեաց հետ խառնուելով աղուրն ու օտար երկիրներ ղրկուին, ըստ օրինի մաքսային տուրքի մը ենթարկուած են. սակայն չգիտցուիր ինչ պատճառաւ անհատի մը միջամտութեամբ այս օրէնք չը գործադրուիր. Նամակագիրը կը յարէ թէ այս կերպիւ ելմտական գանձը տարեկան երեք չորս միլիոն ղրուշի վնաս մը կրէ որ բարդուելով մաքսային ուրիշ վնասուց վրայ, մեծ տեղ մը կը գրաւէ տէրութեան ելմտացոյցին մէջ։

Նամակագիրն ի վերջոյ կ'առաջարկէ որ դատական բարուոքմանց յանձնաժողովոյն նման մաքսային բարուոքմանց համար կազմուի յանձնաժողով մը՝ բաղկացեալ մաքսային ձեռնհաս պաշտօնեաներէ։

—Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ Մավրոեէնի փաշա նախընթաց օր առեւտրական Համիտիյէ վարժարանն այցելելով դասագրքերը քննեց և գոհունակութիւն յայտնեց. Ն. Վսեմութիւն այս առթիւ քաջալերական խօսքեր ուղղեց ուսուցչաց և աշակերտաց։

—Զ. զօրաբանակի նորընտիր հրամանատար Թէվֆիք փաշա Պէրութ ժամաներ և անտի ճամբայ ելեր է դէպ ի իւր պաշտօնատեղին ի Պաղտատ։

—Սուրիոյ Նահանգին կեդրոնական Նայիպ անուանուած է տեղւոյն վախճանեալ Նայիպ Ահմէտ Խալիտ պէյի եղբայրը Թէվֆիք էֆէնտի։

—Մասնաւոր հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ [illegible], Այտընի մէջ աւազակութեան նորանոր դէպքեր պատահած են։

—Դահիրէէն կը գրեն թէ հաւանական է որ Սըր Զարլզ Տիլք ձմեռն Եգիպտոս անցընէ. Անգլիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան նախկին խորհրդականը մտադիր է, կ'ըսեն, Թուրքիոյ քաղաքական և զինուորական կացութեան վրայ ուսումնասիրութիւն մը հրատարակել։

—Պայընտըր գաւառակի շրջակայ Դարա Վէյլիքէր անուն տեղը գաղթականաց յատուկ նոր գիւղ մը հաստատուած է, որոյ անունն Այտընի կուսակալութեան խնդրանօք եւ կայս. հրամանաւ Համիտիյէ դրուած է։

—Շքոտրայէն կը գրեն թէ քաղաքին ժէզուիթաց վարժարանի ուսուցիչներէն երկու քահանայք շրջագայութեան ելած ժամանակնին առանց պատճառի յարձակում մը կրեր են երկու իսլամ հովիւներու կողմէ որք հեռուանց հրացանի հարուածներ պարպեր են. Քահանայից մին՝ հայր Կէննարօ Բասսօրէ, սպաննուեր է նոյն ժամուն, իսկ իւր ընկերն յաջողեր է խոյս տալ և քաղաք հասնելով արկածը պատմեր է. Անմիջապէս ոստիկանք եւ վարժարանին սպասաւորք չարագործներն հալածելու ելեր են, բայց չեն գտեր զանոնք. Սպաննեալ քահանային թաղումը կատարուեր է մեծ հանդիսիւ։

Աւստրիական հիւպատոսարանն՝ որուն պաշտպանութեան ներքեւ կը գտնուի Շքոտրայի ժէզուիթաց վարժարանը՝ Թագրիր մ'ուղղելով Նահանգի կուսակալին, մարդասպանաց ձերբակալումն ու պատժուիլը պահանջեր է. Թահիր փաշա խոստացեր է ամենայն խստութեամբ վարուիլ անոնց նըկատմամբ։

—Բ. Դուռը խիստ հրամաններ ղըրկեր է Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ կառավարչին՝ որպէս զի ոստիկանաց թիւը բազմապատկէ և հոգ տանի որ չմտնեն ո՛ր և է ներքին խնդիր որուն յարուցուելուն փափաքող են օտարազգիք. Ամեն այն օտարազգիք որք երաշխաւոր մը ցոյց չը տան, չպիտի կրնան մտնել ի Տրիպոլիս։

—Երէկ աւստրիական շոգենաւով մայրաքաղաքս ժամանեցին Նուիրական կարաւանին վերատեսուչ Հիւսէյին Ֆիքրի էֆէնտիի որդին Միտհատ պէյ և երեք հարիւր ութսուն իսլամ ուխտաւորք։

—Գերմանական լրագիրք կը ծանուցանեն Աւստրիոյ Եօհան արքեդուքսն Անգլիա գնացեր է եւ զբօսանաւ մը գներ է անդ, Միջերկրական եւ Փոքր-Ասիա այցելելու համար ուր հնախուզական ուսումնասիրութիւններ պիտի ընէ։

—Պօսնիոյ Պիհաճ գաւառակի իսլամ բնակիչք քանի մ'օր առաջ պատգամաւորութիւն մը ղրկեր են ի Վիէննա, Պիհաճի չահապէն եւ երեք երեւելիներէ բաղկացեալ. Պատգամաւորութիւնը նախ ներկայացեր է Քալլէյ կոմսին եւ ապա կայսեր. Շահապ Ահմէտ աղա Պիհաճի բնակչաց հնազանդութիւնն ու անձնուիրութիւնն արտայայտող բանախօսութիւն մ'արտասաներ է որուն պատասխաներ է Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը, թէ ինք կը հրճուի Պօսնիացիներն երջանիկ տեսնելով եւ թէ վստահ է անոնց հաւատարմութեան վրայ։

—Վեհ. Սուլթանի Թիկնապահ եւ ծովային Ֆէրիք Վուտս փաշա երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ Վառնայի ճամբով։

—Վեհ. Սուլթանի մէկ հրամանին համաձայն՝ Արտաքին գործոց Նախարարութեան միջոցաւ երէկ Բարիզ ղըրկուեցաւ Արտաքին գործոց վախճանեալ Նախարար Րաշիտ փաշայի որդի Ահմէտ Մուհիէտտին պէյ, որ տեղւոյն դիւանագիտական վարժարանը պիտի յաճախէ։

—Փիլիպէէն կը գրեն թէ մէկ քանի օրէ ի վեր ձիւն կը տեղայ Հռոտոբի եւ Պալքանի լերանց վրայ։

—Տէօէ Աղաճի մէջ ժողովրդեան հանգանակութեամբ ի նորոյ կառուցեալ բանտին եւ յարակից շէնքերու շինութիւնը աւարտեր են եւ բացումը տեղի ունեցեր է մեծ հանդիսիւ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Երուսաղէմցի քսան իսլամ պատանիներ որք արհեստական վարժարանը պիտի մտնեն։

—Մաքսատանց մէջ գրաւեալ եւ գիջուած վնասակար գրութիւններն ու պատկերներն այրուեցան նախընթաց օր ի Ներկայութեան Կրթական Նախարարութեան եւ Տպագրական Տեսչութեան պաշտօնէից։

—Վաշինկթընէ եկած հեռագիր մը տեղւոյն օսմանեան դեսպանատան քարտուղարներէն Րիւստէմ էֆէնտիի մահը կը ծանուցանէ։

—Քօրիձայէն (Մանաստըր) [illegible] ուղղեալ ընդարձակ նամակ մը մանրամասնաբար թուէլէ յետոյ գաւառին մէջ ի գործ դրուած չարագործութիւնները, սապէս կ'եզրակացունէ.

«Այս սոսկալի կացութիւնը չպիտի բարուոքի ցորչափ ազատ թողուին և ըստ հաճոյս գործեն՝ Ալիօ պէյ, որ յոյժ ազդեցիկ մարդ մ'է ի Քօրիձա, սորա ազգական Օրամ պէյ, նախագահ տեղւոյն պատժական դատարանին. Տալբան պէյ, Քօլօնիայի գաւառակէն և Մոլլա Նազիֆ, նախագահ Էրսէքէի պատժական դատարանին. Նմանապէս փոխելու է Քօրիձայի հազարապետը, Րաշիտ պէյ։»

Նոյն թերթին թղթակիցը կը յարէ թէ Մանաստըրի նորընտիր կուսակալ Րիֆաթ փաշա գիտէ արդէն թէ ինչ ընթացք բռնելու է յիշեալ պէյին եւ քանի մ'ազդեցիկ տեղացւոց նկատմամբ, բայց թէ «ոչինչ պիտի կարենայ ընել անոնց նկատմամբ, եթէ Կ. Պոլսոյ իշխանութիւնք ոյժ չտան նմա։»

—Սերբիոյ թագաւորին դիւանապետ Պ. Միլան Քրիստիչ մայրաքաղաքս եկաւ։

Նմանապէս նախընթաց օր մայրաքաղաքս հասան ֆրանսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Կոզէյ Բարիզէ և արաբ հրապարակագիր Սէյիտ Ֆարիս էֆէնտի որ Պէյրութ գնացեր էր իւր մօր թաղման հոգերու։

—Անցեալ օր պատահած փոթորիկի միջոցին ի Սեւ Ծով ընկղմեալ նաւերուն մէջ ոչխարներ ևս կը գտնուէին որոց դիակները ցամաքը նետուած և մինչեւ Թարապիոյ Գալէնտէր կոչուած ծովեզրն ելած են, ուր գիւղացիք նոյն մորթը կը հանեն եղեր։

—Հիճազի նահանգին արաբական 1305 տարւոյ Սալնամէն պատրաստուած լինելով մայրաքաղաքս ղրկուած է։

—Գում Գաբու մէր Պատրիարքարանի ջրկիրներէն յիսուն տարեկան Գաբրիէլ անուն անձն այս կիրակի օր սրճարանի մը սանդուղներէն իջած պահուն գլխիվայր ինկաւ և քիչ յետոյ մեռաւ։

—Հաքիքաթ կ'իմանայ թէ Պոլսոյ պատժական երկրորդ դատարանը երեք ոսկւոյ տուգանաց դատապարտած է Գոնիայի վերաքննիչ ատենի ընդհ. դատախազ Էսատ էֆէնտին որ պատուաւոր անձ մը անարգած և գանակոծած էր։

—Պէյրութէն կը գրեն թէ քաղաքին բնակչաց մին որ ժամանակէ մ'ի վեր մտային խանգարման նշաններ կուտար, գիշերանց իւր եղբօր խուցը մտնելով խեղդեր է զայն քնացած պահուն. Յետոյ, առանց իւր պաղարիւնութիւնը կորուսանելու, քովի խուցը գնացեր է ուր պառկած էր իւր միւս մէկ եղբայրը, բայց երբ կը պատրաստուէր դաշոյնի հարուած մը տալ անոր, եղբայրն արթնցեր է. խենթը դաշոյնը թողլով ուրիշ խուց մ'փախեր է և քիչ յետոյ ոստիկանք հասնելով ձերբակալեր են զայն. Հարցաքննութեան պահուն պատասխաներ է թէ եղբայրը սիրելուն համար սպաններ էր զայն, որպէս զի ազատէ զնա ծնողացը պատուհասներէն։

ԱՐԿԱԾՔ ԿԱՏԱՐԻՆԷԻ

(ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԷՊ)

Գրեց
Խորէն Եպիսկոպոս Մխիթարեան
ՑԵԴԵՍԻԱ

(Զմիւռնիա, տպագր. Տէտէեան — 1887)

Եգիպտոյ Գեր. Առաջնորդը գրած է սոյն սրտաշարժ վէպն՝ Հայոց հին և նոր կենաց գողտրիկ երանգներով զարդարուած, որոյ նիւթն է մի իրական վէպ որոյ եւ պատմութիւնն աւանդութեամբ հասած է ցմեր տես։

Գին 6 դահեկան արծաթ

1234 2—3

ԹԱՒԷՆԹԱԼ

ԵՒ

ՌԱՔԷԼ ԴՈՒԽ.

ՀԵՂԻՆԱԿ
ՏԻԳՐԱՆ ԵՕԹԵՆՑԻ ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Մեծանուն արուեստագէտը վերջերս երկու նոր երկեր յաւելեց իւր աշխատութեանց երկար շարքին. ԹԱՒԷՆԹԱԼ, զըւարթ պարանուագ, ձօնուած առ իւր աշակերտուհին Օրիորդ Հայկանոյշ Մաքրուհի Յ. Աղնատրեան և ՌԱՔԷԼ ԴՈՒԽ, մեղեդի, ձօնուած առ իւր աշակերտուհին Օրիորդ Տիրուհի Յ. Թագւորեան. այս վերջին եղանակն յարմարցուած է Ալֆրէտ տը Միւսէի մէկ սքանչելի քերթուածին, որոյ վրայ ասկէ յառաջ ուրիշ Եւրոպացի հեղինակներ ալ գրած են նուագներ. Մեր ազգային երաժշտապետին այս երկու նոր գործերն ալ իրենց նախորդներուն նման պիտի արժանանան [illegible] երաժշտասէր հասարակութեան գնահատման և ընդունելութեան։

Կը ծախուին Բերայի բոլոր նուագարանաց վաճառատանց մէջ և Պոլսոյ կողմը, Փանջէ-գարու գրավաճառ Ս. Յովսէփեանի խանութը. 1229 3—3

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 Հոկտեմբեր

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս.)	Սէրի Գ. Կ.	15 11
Պորսայի գոցուելէն վերջը	» »	15 11 ½
Բերայի մէջ	» »	— —
Առաւօտուն բացուելուն	» »	15 11 ½
Բարձրագոյն գին	» »	15 11 ½
Նուազագոյն »	» »	15 11 ½
Կէս օրին	» »	15 11 ½

ԻՍԹԻՔՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	37 10
Այս առաւօտ	37 8
Կէս օր	37 8

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	22
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	14 5
» 1865) » 1869) » 1873)	C.	»	0. 15 11

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4 5
Գրէտի Ժէնէրալ	Գ. Կ.... Օսմ. »	6 30
Պանք տը Գօնս	»	6 23
Սօս. Շանթիէ Փլաէօր	»	3 30
Թրամուէյ	»	355
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	34 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լօտրիօյի	»	10 2

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 37
Ռօլ Իմփէրիալ	»	90 30
Մէճիտիյէ	»	51 20
Ռուսական թղթադրամ	»	10 16
» արծաթ	»	76
Ֆլորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 17
Վէզնոց	»	108
Հինգնոց	»	103
Մէթալիք	»	98 10
Թաշֆիյէ	»	15 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Հոկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	102 ⅛ 1/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 ¾
» » » գոցուեցաւ	13 11/16
» » » Ա.	22 ½
» » » Բ.	14 ⅛
» » » Գ.	13 ⅝
Օթօման 1871 (*)	73
փոխառութիւն 1877	85 ¼
Պանք Օթօման	9 ⅜
Ռուսական փոխառ. 1873	94 ⅞
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	76
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 ¾
Տայրա Սանիէ	70 ¾
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ) (*)	96
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 56 ½

Վիէննա, 25 Հոկտ. ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 50
Օսմանեան երկաթուղի	16 70

Բարիզ, 25 Հոկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 ½ %	109 10
» 3 %	81 85
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 82 ½
» » գոցուեցաւ	13 85
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	13 85
Օսմանեան երկաթուղի	34 37 ½
» Բէժիք բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	495
Գրէտի Լիոնէ	567 50
» Ֆօնսիէ	1392 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1260
Սուէզի ջրանցք	2022 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 ⅞
Իտալական Ռանթ	98 70
Սպանիական (արտաքին)	68
Եգիպտական միացեալ	386 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	353 75
5 % Հելլենական	358 75
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 24 Հոկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 ½ %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	գործ չկայ
Եգիպտական	385 —

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

Միջազգային Համաժողով Առողջաբանութեան եւ ժողովրդագրութեան բացեալ ի Վիէննա, Սեպտ. 26էն մինչեւ Հոկտ. 2.

Որովհետեւ 1889ին, Ցուցահանդէսին առթիւ, ի Փարիզ տեղի պիտի ունենայ Ֆրանսական Համաժողով մը առողջաբանութեան համար, որուն բոլոր կառավարութիւնք պիտի հրաւիրուին պատուիրակներ առաքելու, ժողովն կ'որոշէ որ եօթներորդ Համաժողով առողջաբանութեան և ժողովրդագրութեան 1891ին տեղի ունենայ. Լոնտոն իբրեւ ժողովատեղի ընտրուեցաւ սոյն եօթներորդ Համաժողովին համար։

ԿԱՏԱՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆԸ

Պ. Շովոլէն.— Սոյն Համաժողովի գիտական անդամոց առջեւ խօսք առած ժամանակս, չպիտի մոռնամ թէ ո՛րչափ անկարող եմ դատելու և ճառելու կատաղութեան նախազգուշական պատուաստման խնդրոյն վրայ. Զայս ընելու համար, իմ վարպետս Պ. Բաստէօռի խօսքը պէտք էր. դժբաղդաբար իւր առողջական վիճակ թոյլ չտուաւ նմա գալ ի Վիէննա. Չեմ պահեր ես ինձ և լաւ կը հասկնամ թէ քանի՛ դժուար և տաժանելի պիտի լինի իմ գործս, վասնորոյ դեռ չսկսած՝ ձեր բոլոր բարեմտութեան կոչում կ'ընեմ։

Այն պահուն որ Պ. Բաստէօռ սկըսաւ իւր ուսմունքը կատաղութեան վրայ, շատ քիչ բան գիտէին այս հիւանդութեան վրայ գիտական տեսակէտով. Գիտէին միայն թէ կատաղութեան թոյնը կատղած կենդանեաց լորձունքին մէջ կը գտնուէր. Առաջին բանն՝ որով զբաղեցաւ Պ. Բաստէօռ՝ կատաղութեան թոյնը մաքուր վիճակի մէջ ձեռք բերել եղաւ. Այս նպատակաւ, կատաղութենէ մեռած կենդանեաց ողնածուծէն կտորներն առաւ և ուրիշ կենդանեաց մորթին տակ պատուաստեց. ոմանք տարբեր ժամանակէ մ'ետք մեռան կատաղութեան բոլոր նշանները ցուցնելով, բայց այլք ոմանք ալ եղան որք դիմացան. Ուրեմն անհաւատարիմ էր այս մեթոտ. Յանժամ Պ. Բաստէօռ միտքը դրաւ գործածել իւր պատուաստունքն ոչ թէ մորթին տակ, այլ ուղեղին մէջ, ծանր թաղանթին տակ. Այս մեթոտով պատուաստուած բոլոր կենդանիք կատաղութենէ մեռան զգալի կերպով նոյն երեւցող ժամանակէ մ'եաք՝ որ ճագարաց համար 15 օր է։

Ի ձեռին ունենալով այդ երկու հետեւանք այսինքն 1. Մաքուր վիճակի մէջ Թոյն ունենալու կարելութիւնն և 2. Սոյն Թոյնը պատուաստելով որոշեալ ժամանակի մը մէջ կենդանեաց կատաղութիւն հաղորդելու հնարաւորութիւնը, փորձերն ևս առաւել դիւրացան։

Պ. Բասդէօռի հետազօտութեանց վերջնական նպատակը գտնել էր չան կատաղութեան համար, ինչպէս նաեւ ոչխարներուն [illegible] և խոզերուն [illegible] և ուրիշ ասոր նման ինչ ինչ հիւանդութեանց համար՝ նախազգուշական մեթոտ մը որով կարելի ըլլար շուները զերծ պահել կատաղութենէ, թեթեւացեալ Թոյն մը պատուաստելով անոնց։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու դըժուարութիւնը կատաղութեան համար մասնաւորապէս մեծ էր, քանզի, յիրաւի, չէինք գիտեր եւ չենք գիտեր տակաւին կատաղութեան միքրոպը։ Վասն որոյ կատաղութեան Թոյնը Թեթեւցնելու համար Պ. Բասդէօռ նոր միջոցներ երեւակայելու ստիպուեցաւ։

Նախ ապահովեց ինքզինքը Թէ կատաղութեան Թոյնը միշտ միեւնոյն էր միեւնոյն կենդանային սեռին մէջ։ Երբ այս առաջին կէտը հաստատուեցաւ փորձերով որոնց բոլորն ալ վճռողական եղան, Պ. Բասդէօռ այս Թոյնը կարգ մը կենդանեաց մարմնոյն մէջէն յաջորդաբար անցնելու միջոցին դիմեց։ Այսպէս ընելով, քիչ ժամանակէն հասկցաւ որ, ճագարին համար, հիւանդութեան Թխման (incubation) ժամանակը կը նուազի քանի որ կրկնուին յաջորդական անցումները, այնպէս որ պատուաստուած 20դ., 25դ., ճագարները ոչ Թէ 15 օրէն այլ 12 օրէն կը մեռնին։ 25դ-էն մինչեւ 90դ., ճագարին Թունաւորութիւնն հաստատ կը մնայ, կենդանին 8 օրէն կը մեռնի։ 90դ-էն սկսելով, Թխման ժամանակամիջոցը նորէն կը նուազի և, հետեւաբար Թունաւորութիւնը կ'աւելնայ։

Թէեւ տեսական կերպով շուները կատաղութենէ զերծ պահելու միջոցը գտնուած էր, գործնական կերպով այս միջոցն անգործադրելի էր։ Ցայնժամ Պ. Բասդէօռ Թեթեւացուցման ուրիշ միջոց մը փնտռեց։ Կատաղութենէն մեռած կենդանեաց ողնածուծն առաւ և զանոնք չորցուց, մտածելով որ օդին և ջերմութեան ազդեցութիւնը, Թերեւս Թունաւորութիւնը Թեթեւցնէին։ Ընդհուպ դիտեց որ 15 օրուան ողնածուծք բնաւ Թունաւոր չէին, Թէ կարելի էր զանոնք պատուաստել առանց որ և է պատահարի ծնունդ տալու. 8 օրուան ողնածուծերու պատուաստմունք պատահարաց և մինչեւ իսկ մահուան տեղի կուտային կենդանեաց գրեԹէ երրորդ մասին մէջ, մնացեալք կ'ապրէին։ Ուրեմն ողնածուծերու չորացումն անոնց Թունաւորութիւնը քիչցուցած էր։ Ցայնժամ Պ. Բասդէօռ շուներուն պատուաստեց այս ողնածուծերու կտորներէն, սկսելով 15 օրուան ողնածուծերէն և աւարտելով 5 օրուան ողնածուծերով։ Այսպէս պատուաստեալ կենդանիք բանտարկուեցան կատղած շուներու հետ միասին. անոնց ոչ մին կատաղութեամբ չվարակեցաւ. ուրիշ կենդանիք որոնք պատուաստուած չէին խածուեցան նոյն կատղած շուներէն. անոնցմէ չատերը մեռան կատաղութեան անտարակուսելի նշաններով։

Այս հետեւանք իբրեւ ճիշդ ընդունուեցան գիտնոց յանձնաժողովի մը կողմանէ որ ներքին գործոց նախարարութեան հրամանաւ կազմուեցաւ։

Սոյն միջոցիս՝ Պ. Բասդէօռի աշխատանոցին ներկայացաւ դեռահաս մանուկ մը որ կատղած շունէ մը առած խածուածքներով ծածկուած էր։ Պ. Վիւլբիանի խորհրդոց համեմատ, այս տղան պատուաստուեցաւ, որպէս շուները՝ որոնց վրայ քիչ մ'առաջ խօսեցանք, չորցուած ողնածուծերով. այս յանդուգն փորձը յաջողութեամբ պսակուելով, բազմաթիւ անձինք դիմեցին Պ. Բասդէօռի աշխատանոցին և ի հարկէ կարելի չեղաւ անոնց զլանալ այն դարմանը յորմէ մանուկն Մէյսդէռ օգտըւած էր։

Կը հանեմ այժմ Իւլմ փողոցի աշխատանոցին Թուահամարին։ Պատուաստուած անձանց քով մեռելութիւնը 100ին 1. 30 եղած է։ Սոյն Թուահամարի արժէքը ի վեր հանելու համար, պէտք է ճշդիւ գիտնալ մեռելութիւնն այն խածնուած անձանց քով որոնք նախազգուշական պատուաստման չեն ենԹարկուած։

Դժբաղդաբար այլեւայլ հեղինակաց կողմէն հրատարակուած Թուանշաններ համաձայն չեն իրարու. ոմանք կ'ըսեն 100ին 30, այլք 100ին 16 (Լըպլան)։ Քանի մը երկրաց մէջ այս վերջին Թըւանշանն իսկ վար իջեցուցին, սակայն ոչ ոք յաւակնեցաւ ըսելու Թէ 100ին 5էն ալ վար ըլլայ։ Ուրեմն այս 100ին 5 Թուանշանը կ'առնեմ և բաղդատելով զայն 100ին 1. 30ին, կը գտնեմ որ կատաղութեան նախազգուշական մեթոտը մեռելութիւնը նշանաւոր կերպով կը նուազեցնէ։

Եթէ այս հետեւանք զօրս կը հաստատեմ ժխտուին, պիտի պատասխանեմ այն փաստերուն զորս ինձ դէմ պիտի հանեն, բայց հիմակուընէ քանի մը խօսք ըսել կուզեմ այն առարկութեան մասին որ քիչ մը արժանահաւատ Թուեցաւ։

Ըսին Թէ կատաղութեան նախազգուշական մեթոտը վտանգաւոր էր, Թէ այս մեթոտով դարմանուած անձինք ոմանք մեռած էին ոչ Թէ իրենց խածուածքէն հաղորդուած կատաղութենէն, այլ պատուաստմամբ հաղորդուած կատաղութենէն։ Զայս ապացուցանելու համար ի մէջ բերին այն անդամալուծական երեւոյթներն՝ որք տեսնուած էին այս անձանց վրայ մեռնելէն առաջ։ Սակայն յոյժ բազմաթիւ դիտողք վճռողական կերպով ապացուցին Թէ փողոցներու կատաղութիւնը կրնար տեղի տալ անդամալուծական պատահարներու։ Ուրեմն այս փաստ արժէք մը չունէր բնաւ։

Մնաց որ, կրնամ գիտական ապացոյց մը տալ սոյն պատուաստմանց անվնաս լինելուն համար։ Երբ կենդանւոյ մը պատուաստուի կտոր մը ուղեղ անձի մը՝ որ կատաղութենէ մեռած է, կենդանւոյն քով հիւանդութեան Թըխման ժամանակամիջոցն հաստատած է. 15 օր է եԹէ այն անձը փողոցի չանց կատաղութենէն բռնուած է, 7 էն 8 օր է, ընդհակառակն, եԹէ պատուաստի կատաղութենէն մեռած է։ Այս հետեւանք անյողդողդ է. արդ, մինչեւ ցարդ, այն ամէն պարագայի մէջ որ կրցանք հայթայթել նախազգուշական դարմանէ ետք մեռնող անձանց ուղեղն, երբէք չտեսանք որ կատաղութիւնն երեւան ելլայ 15րդ օրէն առաջ այն կենդանեաց քով որոց պատուաստեցինք այս ուղեղը։

Կը վերջացնեմ ուրեմն հետեւեալ երկու առաջարկութեամբք. 1. Խածուած անձանց համար կատաղութեան նախազգուշական մեթոտը մեռելութիւնը կը նուազեցնէ նշանաւոր համեմատութեամբ մը. 2. Մինչեւ ցարդ ոչ ոք այն անձանց՝ որք ենթարկուեցան այս դարմանին՝ չմեռաւ պատուաստման պատճառաւ։ ([illegible])

Պ. Շամպէրլանէն ետք, Վիէննացի Պ. Իւլման ատենաբանութիւն մը ընելով՝ իւր իսկ փորձառութիւններն ի մէջ կը բերէ, որոնք կատարելապէս նպաստաւոր են Պ. Բասդէօռի մեթոտին։

Յնոր կը յաջորդէ Բասդէօռեան դրութեան ծանօթ ընդդիմաբան Վիէննացի Պ. տը Ֆրիշ որ կ'ընդունի Թէ Պ. Բասդէօռի մեթոտը կը յաջողի շուները կատաղութենէ զերծ պահելու։ Սակայն, կը յարէ, կատղած կենդանեաց խածուածք ամեն անգամին հիւանդութիւնն չեն տար, ուրեմն չենք կրնար ճշդիւ գիտնալ այն անձանց Թիւն՝ որոնք ստուգիւ այս դարմանով աղէկցած են։ Ասկէ զատ կենդանեաց տըրուած ապահարկն (immunité) երկար ատեն չտեւեր։ Ըստ Պ. Բասդէօռի, կը դադրի ոմանց քով տարիէ մը, այլոց քով երկու տարիէ։ Ցաւարտ բանից, Պ. Բասդէօռ մեծ քայլ մը առնել տուաւ խնդրոյն, սակայն այս խնդիրը դեռ հեռի է լուսաբանուելէ և նոր հետազօտութեանց կարօտ է։

Պ. Մէչնիքօֆ (Օտէսայէն) անցած տարիէն ի վեր Օտեսայի [illegible] հաստատութեան մէջ կատարուած փորձերուն եզրակացութիւնները կը հաղորդէ, որոնք Պ. Բասդէօռի գիւտերուն ճշդութիւնը կը հաստատեն։

Պ. տը Ռէնզի (Նաբոլիէն) քանի մը առարկութիւններ ըրաւ զորս հերքեց Պ. Շամպէրլան, եւ սորա վերջնական ճառ երկարատեւ ծափահարութեամբ աւարտեցաւ, մեծ պատիւ բերելով իւր վարպետին՝ որ այսպէս տարաւ իւր փառապանծ յաղթանակն ի մէջ գիտական աշխարհի։

ՏՕՔԴ. ՌՕԲԻՆՍՕՆ

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԹՈՒՆԱՒՈՐԵԱԼ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՄԸ.

Վիէննայի ռումանական ընկերութիւնն այժմ կ'զբաղի խորհրդաւոր գործով մը որ ապագային մէջ կրնայ մեծահռչակ դատ մը լինել։ Կրէկուար Սդուրձա իշխանն, որ զօրավար և Սենատոյի անդամ է, որդին Մոլտավայի նախկին իշխանին՝ Միքէլ Սդուրձայի, կ'երեւի Թէ բողոքագիր մ'ուղղած է Պատէնի մեծ-դքսութեան եղեռնդատ ատենին, յայտարարելով որ Էզմերալտա Սդուրձա իշխանուհին, այրի Միքէլ իշխանին, որ Պատէնի մէջ Թաղուած է, Թունաւորուելով մեռած է. Էզմերալտա իշխանուհին 4 միլիոն անգլ. ոսկւոյ հարստութիւն մը Թողուցած է։ Պատէնի մեծ-դըքսութիւնը պահանջած լինելով որ Կրէկուար իշխանը նախ ռումանական կառավարութեան ուղղէ իւր բողոքագիրն, որպէս զի գործը դեսպանաց միջոցաւ տեսնուի, իշխանն անցեալ շաբթու պաշտօնական բողոքագիր մ'ուղղեր է Պուքրէշի դատական իշխանութեան։

ՔՆՈՑ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ.

Վերջերս Դիժվարէն (Հունգարիա) Վիսէնյայօ գնացող կառախմբին մէջ կը գըտնուէր նորապսակ ամոլ մը։ Կինն, իւր ծընողներէն բաժնուած ատեն, դառնագին կուլար։ Կառախումբը նոր էր ճամբայ ելած, երբ այրն անգամ մը յօրանջեց, երկրորդ անգամ մ'ալ, գլուխը կախեց և վերջապէս քնացաւ։ Կառախումբն անցած էր արդէն երկու կայարան, երբ երիտասարդն արթնցաւ, ապշութեամբ ու սոսկմամբ տեսաւ որ իւր կողակիցը քովը չէ։ Ցուսահատութեամբ կը համակուէր արդէն երբ դիպուածաւ աչքին հանդիպեցաւ հետեւեալ տոմսակն որ գնդասեղով կցուած էր իւր վերարկուին . . . «Իմ սիրելի ամուսինս, այնքան անուշ կը քնանայիր որ չուզեցի արթնցնել զքեզ։ Ո՛վ որ իւր ամուսնութեան առաջին օրէն այսպէս կը քնանայ իւր կնոջ մօտ, վստահ Թող ըլլայ Թէ ո՛չ ոք պիտի վրդովէ իւր քունն, ո՛չ իսկ իւր կինը։ Մնաս բարով։ Քաղցր անուրջներ կը մաղԹեմ քեզ։» Մանկամարդ կինն այս տոմսա՛կը Թողլով, վակոնէն ելած և առաջին կայարանն իջած էր. ուսկից եւ կառքով վերադարձած էր իւր ծնողաց մօտ։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱՑ ՀԱՄԱՐ չահագրգիռ խընդիր մ'է հետեւեալը.

Միացեալ Նահանգաց Պլէյմանթ քաղաքի մեծահարուստ բնակիչներէն մին, Մէլվին Բրոգդըր, զգալով իւր վերջին ժամուն մօտենալն, իւր ներկայութեան կը կոչէ վկաներ և փաստաբան մը, ամենքն ալ պատուաւոր անձինք, և անդ տուն կուտայ պատրաստել իւր կտակն, որոյ տրամադրութեան համաձայն իւր անդրանիկ զաւակը մի միայն մէկ տոլար պիտի ստանար իւր անհագին հարստութենէն։ Երբ կտակը կը գրուի կ'աւարտի, փաստաբանը կը խնդրէ որ հիւանդն ստորագրէ զայն։ Պ. Մէլվին գրիչն ի ձեռին կ'առնու, և դեռ մի միայն Մէլվին գրած էր, երբ հոգին կ'աւանդէ, առանց Բրօգտըր ևս կարենալ գրելու։ Հիմա մեծ խնդիր մ'է Թէ սոյն կտակ վաւերակա՞ն է Թէ ոչ, և այս խնդիր դատարանաց առջեւ պիտի լուծուի։ Կը կարծուի սակայն Թէ անդրանիկ տղուն կտակեալ 1 տոլարի Թուանշանին առջեւ եօԹն զերօներու յաւելուած մը պիտի լինի։

ԲԱՐԵԽԱՌՆՈՒԹԻՒՆՆ.

Ի Բեդրսպուրկ, հոկտեմբեր 12 ի բոլոր գիշերն և ցերեկը ձիւն տեղացեր է։ Նոյն օրը ձիւն տեղացեր է ի Մոսկուա։ Պարզ բարեխառնութիւն մը ի Կ. Պոլիս, ջերմաչափն հոկտեմբեր 12ին կը նշանակէր 24°. 3 զերոյէն վեր, մինչդեռ առջի օրը 26°։

Երկար և ազետալի երաշտութենէ մը յետոյ, երկուշաբԹի անձրեւեր է գրեթէ բոլոր Ռումանիոյ մէջ։ Պրուդէնիի մէջ ձիւն տեղացեր է։

ՇԱՀՈՒ ՆՈՐ ԱՂԲԻՒՐ ՄԸ.

Նիւ-Եորքի Իսդ Օրոյա տօնավաճառին մէջ, Պ. Լամպ ամուսնացեր է Օր. Պորտիմէրի հետ, ի ներկայութեան 8000 պարզամիտ անձանց որք մուտք վճարած էին՝ ներկայ գտնուելու համար հարսանեկան արարողութեան։ Տօնավաճառին տէրը կլորիկ գումար մը վաստըկեր է. ուստի, երբ հարսանեաց ընծայ, հարսին նուիրեր է կէս Թոնոյ աղբ և 5 տոլարնոց ոսկեդրամ մը։

ՎԻԹԽԱՐԻ ԺԱՄԱՑՈՅՑ.

Լոնտոնի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ կը գտնուի աշխարհիս մեծագոյն ժամացոյցն, որոյ ճոճանակն ունի 14 ոտնաչափ երկայնութիւն, իսկ նորա ծայրը գտնուած չըրջանակը կը կշռէ 40 հոխա։ Վայրկենացոյց սլաքն ունի 8 ոտք երկայնութիւն, իւրաքանչիւր սլաքի ծանրութիւնն է 25 հոխա։ Ժամացոյց Թուանշաններն ունին 2 ոտք և 2½ մատ երկայնութիւն. Ժամացոյցի զանգն, որ ունի խիստ պարզ և հաճոյական ձայն մը, կը գերազանցէ Լոնտոնի միւս բոլոր զանգակներն, և, նայելով քամիի ուղղութեան, կը լսուի եօԹն ութ ժամուան հեռաւորութենէ։ Այդ ժամացոյցն ունի 10 ոտք տրամագիծ և կը կշռէ 3600 հոխա։ Ժամացոյցի զանգը կը զարնուի, երբ մեռնելու լինի Թագուհւոյն ընտանեաց անդամներէ մին, Լորտ քաղաքապետը, Լոնտոնի եպիսկոպոսը կամ Մայր եկեղեցւոյ երիցագոյն հոգեւորականը։

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ.

Անգլիական լրագիր մը կը գրէ Թէ 1886ին բոլոր աշխարհիս վրայ կար 9,969 շոգենաւ, 10,531,843 Թոնոյ բեռ կրելու պարունակութեամբ։ Այդ շոգենաւերու մեծագոյն մասը կը վերաբերի Անգլիոյ, այն է 5,792 շոգենաւ. այնուհետեւ Գերմանիոյ՝ 779 շոգենաւ, Ֆրանսային՝ 505, Սպանիոյ՝ 401, Միացեալ Նահանգաց՝ 400, Նորվեկիոյ՝ 287, Ռուսիոյ՝ 212, Տանիմարքայի՝ 200, Իտալիոյ՝ 173, Հոլանտայի՝ 152, Պրազիլիոյ՝ 141, Ճարոնի՝ 105, Յունաստանի՝ 82, Թուրքիոյ՝ 82, Պելճիոյ 68, ևն. Իսկ 1885ին աշխարհիս բոլոր առեւտրական շոգենաւուց Թիւն էր 9,643, որ կրնար պարունակել 10,291,241 Թոնոյ բեռ։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐ.

Սեղանին վրայ.

Պարոնը, Տիկինը, մանուկն և . . . տիկնոջ հօրեղբօրորդին։

—ԵԹէ զիս համբուրես, կ'ըսէ այս վերջինը մանկան, աղուոր պէպէք մը կուտամ քեզի։

—Չէ՛, տղաս, մի՛ համբուրեր, կ'ըսէ հայրը. եԹէ համբուրես, քու երեսիդ վրայ ալ մօրուք կը բուսնի։

—Ո՛հ ատկից չեմ վախնար . . . Մայրիկս օրն ի բուն կը համբուրէ զնա երբ դուն հոս չես և երեսին վրայ մօրուք բուսած չունի։

* * *

Մատաղատի Մառին կ'իմացնեն Թէ պզտիկ եղբայր մը եղաւ իրեն։

—Ո՛հ, ինչ մեծ երջանկութիւն, կը գոչէ։

Ցետոյ աւետաբերին դառնալով, կը հարցնէ.

—Արդեօք մայրիկս ալ գիտէ՞։

ՀՆՉԱԿ
ԿԱՄ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ԶՈՒԱՐՃԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

ՏԷՐ ԵՒ ԽՄԲԱԳԻՐ
ՏԻՐԱՆ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Կը հրատարակուի ամեն ամսոյ 10 ին, 20 ին և 30 ին։ Վեցամսեայ 18 Թերթեր հատոր մը կը կազմեն։

Տարեկան երկու հատորի բաժանորդագինն է Պոլսոյ համար 20 դահեկան. Գաւառաց համար Թղթատարի ծախքով 27 դահեկան.

Վեցամսեայ մէկ հատորի բաժանորդագինն է Պոլսոյ համար 10 և Գաւառաց համար 14 դահեկան.

Ձեռքէ կը վաճառի Թերթը 30 բարայ Լրագրավաճառաց և մասնաւորապէս Գահձէ գաբու ջրավաճառ Պօղոս Աղայի քով։

1235 2—3

ՊՕՂՈՍ Ց. ՃԻՆՃԻՀԱՆԵԱՆ

ՄՇՏՆՋԵՆԱՒՈՐ
ՏԱՐԵՑՈՅՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
(Հարթածեւ տախտակ)

Բովանդակութիւն.— Նախաբան. —Մեծ շրջանի մը (532 տարի) տարեգիրք. —Ամսական՝ յորս նշանակեալ են ամեն տարւոյ շարժական տօներն, միջոցներն (օրական եւ շաբաթական) եւ հարսանիք. —Հընարք. —ԵօԹնեակք. —Կրկնակք. —Այսօր ամսոյն քանի՞ն է. —Ամսամուտ. —Օրագիտ. —Անդրէասեան ձայնագիտ. —Ազիւսակ Գասըմ-Խըտրէլլէզի. —Պարզատոմար օրացոյց՝ հանդերձ շարժական մասամբք աւուրց։

Ցորմէ բազմադիմի պարագայից մէջ՝ [illegible] կրնան օգտուիլ ամեն կարգի ազգայինք եւ մանաւանդ ԸՆՏԱՆԻՔ, եւ որ կրնայ ծառայել նաեւ իբրեւ օգտակար զարդ ինչ սենեկաց, գրասենեկաց, վարժարանաց ևլն։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Գափաֆեան գրատունն, Զապթիէ չարշու - Եօգուշու, Թիւ 20. Գին 5 դահեկան.

1174 7—8

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌՁԵՌՆ ԲԱՌԱՐԱՆ
Հայերէնէ ի Գաղղիերէն

Աշխատասիրեաց
ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Սոյն աշխարհաբար բառարանին տպագրութիւնն՝ որ ինչ ինչ պատճառներով յապաղմամբ դադրած էր առ ժամս, այժմ վերըսկսած եւ երեքտասաներորդ Թերթն արդէն լոյս տեսած է։

Բաժանորդագինն է մայրաքաղաքիս համար 10, գաւառաց համար 15 դահեկան արծաթ։

Բաժանորդ գրուիլ փափաքողք, պարտին ուղղակի դիմել Նշան Կ. Պէրպէրեան տպագրատունն ի Կ. Պոլիս։

1176 2—3

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ
ԳԱՂՂԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ցօրինեաց Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Վաւերացեալ ի Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Մեծանուն հեղինակին սոյն գործն, արդիւնք երկարժամանակեայ փորձառութեան, միակն է իւր տեսակին մէջ նիւԹոց ընտրութեան, զանազանութեան և կարգաւորութեան նկատմամբ, ուր աշակերտը դիւրաւ և ինքնին կը յառաջանայ դիւրինէն ի խրթինն, գիտցածէն չգիտցածին և այս անզգալապէս և առանց ճգան։

Ի դիւրութիւն ուսանողաց առաջին երկու մասանց մէջ ամեն դասի վրայ դրուած են գաղղիերէն բառերն իրենց արտասանութեամբ եւ նշանակութեամբ. ասկէ զատ գործոյն վերջը յաւելցուած է նաեւ առանձին բառարան մը ամբողջ գործոյն մէջ պարունակեալ բառերուն։

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատլեան գրատունը, Կ. Պոլիս Ցակոբեան խան Թիւ 14։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 4 ղրշ։ 1170 9—10

ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
Խ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Վաւերացեալ յՈւսումնական Խորհրդոյ Ազգ. Վարչ.

Այս դասագիրքն իւր դիւրուսոյց մեթոտին և ընթեռնլի հատուածոց ընտրութեան կողմանէ ընդհանուր հաւանութեան արժանացած եւ մուտ գտած է մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց գրեթէ բոլոր դպրոցաց մէջ։ Ըստ վկայութեան գաղղ. լեզուի ձեռնհաս ուսուցչաց՝ անհրաժեշտ դասագիրքն է առ մեզ գաղղիերէնէ ի հայ լեզու Թարգմանութեան վարժութեան համար եւ ընտիր առաջնորդ մ'է նորավարժ հայ մանկան գաղղիերէն լեզուի նախնական արհեստ դիւրութեամբ ընտելանալու։ Կեդրոնատեղին է Պիպէռեան գրատունն ի Ցակոբեան խան. կը գտնուի եւ այլ գրավաճառաց քով։

Գինն է 3 դահեկան

1120 11—12

ԴԵՂԱՐԱՆ
ՍԱՄԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ
ԿԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ
Թիւ 2 —Պալը-Փազար Եօգուշու— Թիւ 2
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏՈՒՆ

Առաջին կարգի եւ ամենամաքուր դեղօրէից, [illegible] եւ [illegible], ուղղակի Բարիզու Գաղղիացի Դեղագործաց Ընկերութեան վաճառատունէն բերել տըրուած։

Մթերանոց ամենաընտիր և զուտ ձկան իւղի, որ բազմաթիւ չքադրամներով վարձատրեալ Անգլիական հռչակեալ Բէթեռ Մօլլէռի տունէն մեծ քանակութեամբ բերել տրուած է.—Թարմ հանքային ջուրեր, ընտիր գօնեաքներ, Գնադնայի և Պօաւոյի գինիներ, Ամէռ Բիքօն, Շօքօլամ, Ֆառին Լաքթէ, Փօլօնեայի ջուր, անգլիական հոտաւէտ նիւթեր, ակռաները մաքուր պահելու փոշիներ, ևլն. ևլն։ — Դեղագիրք մանրակրկիտ ճշգրտութեամբ կը պատրաստուին։

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ

1226 6—12

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Մեծ Նոր Խան, վերի յարկի ներսի դրան դիմացի անկեան 4 Թիւ սենեկին մէջ, ամեն օր ժամը 5էն մինչեւ 11 Գաղղիարէն, Անգլիարէն, Գերմաներէն, Իտալերէն և արդի Յունարէն լեզուները կը դասախօսուին խիստ դիւրին և գոհացուցիչ եղանակաւ ու դիւրամատչելի պայմաններով։

1227 5—6

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
698

ՏՕՔԹԷՕՐ ՏԻՐԱՆ ՔԱԲԱՄԱՃԻ մասնագէտ մանկաբարձ, պատիւ ունի ծանուցանել իւր Արգոյ յաճախորդաց Թէ՛ իւր բնակութիւնն այս անգամ փոխադրած է ի Բէրա, Ապանոզ փողոց, Թիւ 6, ուր պատրաստ է իրեն դիմող հիւանդները դարմանել ամեն օր, յետ միջօրէի, ժամ 8-11 ըստ տաճկաց։ 1112 18—20

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂ ՄԸ

ՎԱՆ ՍԱԽԸՋԻ. յօդացաւի՝ մէջքի ցաւի՝ Թեւի և ոտքի ոսկորներու միակ դարման, որոյ օգտակարութեանը կը վկայեն հազարաւոր անձինք որք գործածած են զայն. կը ծախուի մեծ և փոքր քանակութեամբ, Պոլիս՝ մահմուտ փաշայի վերն, Եարըմ խանի դէմ՝ սեղանաւոր և ջրավաճառ Սէմէրճեան եղբարց խանութը՝ Թիւ 206։

1109 16—26

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւռի Օշարակն, բուժելու համար իրենց ջղային հիւանդութիւնները, գլխու ցաւերը, քընատութիւնները, ջղային ցնցումներն ևն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ։ Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց։

776

ԻԼԱՆ
ՊԱԲԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

[illegible] Նիզամիյէ էյվիսէ անպարը իչին միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէյդը մինագասայա գօնուլան նըսֆը խամ իչի վէ նըսֆը տիկէլի լիվաստիչ նէվինտէն եւեդ տօգսան տէօրթ պին չիֆթ եուն չորապըն պէրպէրի իւզէրինէ պէհէր չիֆթի իւչ ղուրուշ օԹուզ բարայա Թալիպի ղօհուրէտինտէ օլուպ Թըլըբինի էֆզէլին օն տօգուզունճը բազար կիւնի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասայը պիլ իճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթ'իսի վէրիլէճէկինտէն իթտալընա վէ երիմինէ սալը կիւնիւ ևեվմ պէշ Թէնզիլինէ բաղլը պուլունանլարըն մազբաթ Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 Թըշրինի էվվէլ 1888 1220
Նօ. 26 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի կայսերական Խրատէով Թողեալ հասոյԹք

Զ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ–ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887

	ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ.		Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան				Նախորդ ամիսներէն		Գումար մինչեւ 1887 Սեպտեմբ. 30	
		Ղրուշ		Ղրուշ		Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
Վեց անուղղակի տուրք	Ծխախոտ (յետնեալ տրոց գանձումն)	8,252,172(*)	18	317,708	51	7,934,463	67	77,551	26	438,409	68	515,960	94
	Աղ												
	Դրոշմ												
	Ոգելից ըմպելիք												
	Ձկնորսն												
	Մետաքս												
Ծխախոտ	Հասոյթք Րէժիէն(*)	18,750,000	...	...	...	18,750,000	...	187,500	...	375,000	...	562,500	...
Զանազան հասոյթք	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչեւ ցորոշումն յիշեալ հարկին	490,187	34	...	...	490,187	34	4,874	21	54,695	30	59,569	51
	Յաւելուած Կիպրոսի հասութից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	...	...	...	...	...	...	...	...	65,000	...	65,000	...
	Արեւելեան Րումելիի տարեկան հարկէն	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Թեմպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	...	...	...	...	...	...	...	...	25,000	...	25,000	...
	Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Գումար	27,492,359	52	317,708	51	27,174,651	01	269,925	47	958,104	98	1228,030	45
Զանազանք	Պատրաստ դրամներէ առնուած շահ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Լումայաշահ (ածիօ) դրամոց փոխանակութեան վրայ	...	...	...	...	...	...	121	85	4,375	95	4,497	80
	Ընդհ. գումար	27,492.359	52	317,708	51	27,174,651	01	269,803	62	953,729	03	1223,532	65

	Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
Վճարեալ գումարք կայսերական Խրատէին 10 և երկու յօդուածներով նախատեսեալ արժէԹղԹերուն ի հաշիւ			295,000	...	...	...
Քօնսօլիտէ պարտուց տոկոսին համար Եւրոպա ղրկուած և Կ. Պոլիս վճարուած գումարք			702,632	22	...	...
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք			12,309	48	...	...
Օսմ. կայսերական Պանքան դրուած ոսկեդրամ			142,276	29	...	...
» » » փոխանակելի դրամ	7,336341	01	71,254	67	...	...
Կեդրոնական վարչութեան սնտուկին մէջ ոսկեդրամ			...		...	...
» » » » փոխանակելի դրամ	5,955	25	59	99	...	...
					1223,532	65

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ
Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց   Նախագահ (Ստ.) ԲՐԻՆՑԻԿ
Խորհրդական Պատուիրակ (Ստ.) ՄԱՆԳԱՌՏԻ

Կ. Պոլիս, 5/17 Հոկտեմբեր 1887 (Կնք)

(*) Այս հաշւոյն մէջ է նաեւ 59,002.60 ¼ ղրշ. այսինքն 57,507.41 ղրշ ոսկեդրամ ի հաշիւ Միւրուրիյէի (վճարելի տուրք առ նախկին վաճառականս ծխախոտի)։

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԵՒ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ
Նէ ընդ երաշխաւորութեամբ Իտալական Կառավարութեան
ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1885 Ցունիս 28 ին հրատարակուած թիւ 3188 հրովարտակին համաձայն 49 տարուոյ մէջ վճարուելու պայմանաժամաւ շրջաբերութեան հանուած են՝ իւրաքանչիւրն 50 արժէթուղթ պարունակող 12,000 սերի պարգեւաւոր արժէթուղթ։

Ամեն տարի չորս անգամ, այսինքն մայիս, օգոստոս, նոյեմբեր, փետրուար ամսոց առաջին օրերն տեղի կ'ունենան վիճակահանութիւնք։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆՔ 100,000, 50,000, 35,000, 30,000, 20,000, 15,000 Փրանք

Շահելի պարգեւք եւ վճարելի դրամք ի պահ դրուած են Իտալիոյ Ընդհանուր դրամատան մէջ։ Վիճակահանութիւնը հետեւեալ կերպիւ տեղի կունենայ ի ներկայութեան իտալական կառավարութեան ներկայացուցիչներու և Իտալիոյ Ընդհանուր դրամատան ու Կարմիր Խաչի ընկերութեան տնօրէններու փոխանորդաց։

Ա.—Վրան A գրուած պահարաններու մէջ 1 էն մինչեւ 12,000 կարգահամարներ կը դրուին և յետոյ փոքր պարգեւներ շահող սէրիներն կը քաշուին։

Բ.—Վրան B գրուած ուրիշ պահարանի մը մէջ եւս 1էն մինչեւ 12,000 թիւեր կը գտնուին, ուրկից կը քաշուին սէրիներն։ Վրան C գրուած երրորդ պահարանի մը մէջ գտնուած յիսուն թիւերն առնուելով՝ վիճակահանութեան գործողութիւնը կը կատարուի։ Յետոյ B պահարանէն սէրիի առաջին թիւն եւ C պահարանէն եղած թիւն կը շահին մեծ բաժինը և յետոյ այսպէս կը շարունակուի վիճակահանութեան գործողութիւնը։

Գ.—Վերջապէս պահարանք՝ վիճակահանութենէն յետոյ պաշտօնապէս ի պահ կը դրուին միւս վիճակահանութեան բացուելու համար։

Փոքր գումար շահող տոմսերը մինչեւ որ մեծ գումար մը շահին, հետզհետէ քաշուող վիճակահանութեանց մէջ պիտի գտնուին։

Արժէթղթոց իսկական գինն է մէկ ու կէս օսմանեան ոսկի։

Այս տոմսերն ամեն կերպիւ ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ և ընդունելի են։ Բացի 40 եւ 35 Փրանքէ, նաեւ ՄԵԾԱՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ պիտի շահին ԱՆՊԱՏՃԱՌ։ Տոմսակի գնման ատեն տրուած գումարը չը կորսուիր։ Տոմսակ գնողները կրնան իրենց բաղդը փորձել, որչափ ժամանակ որ ուզեն։ Ով որ այս տոմսերէն գնէ, կրնայ միթաքար ՄԵԾ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ մը տէր լինել։

Արժէթուղթք կը վաճառուին միայն Ժ. Տ. Ծանէթեայի դրամատանն, Ղալաթիա, Գոմրիւօն խան թիւ 18։ 1185

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

Կը բուժէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները, խոցը, ամեն տեսակ վէրքեր, յօդացաւ եւն եւն։

ՌՈԲ ՊՈՒԱՅՎՕ—ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ
ԻՈՏԻՒՌ ՏԸ ԲՈՏԱՍԻՈՆՈՎ

Կը բուժէ հին և նոր գաղղիական ախտերը, Վէրք, Խոց, [illegible] եւն եւն
ի Բարիզ, Ժ. ՖԷՐՐԷ, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ ի
և ամեն դեղարանաց մէջ։

J. Ferré, 102, Rue Richelieu, Paris [illegible] 22

[illegible]ՆԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ԲԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ուիթալ, Ուիթալ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 686

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՋԻԹԻԼԻ
(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)
[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատելֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ջիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող հանրածանօթ հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Զրիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. նախարարին։ Մէն մի էտիկէթ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Ջիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրջեղներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Ջիթլին։

Ջիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ [illegible] նոր մանուկները կաթէ կտրելու է։

Ջիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը դրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մահմուտիյէ—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէյլա Ուստա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէկիքի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Յ. Թէրզեան, դեղագործ, Ճզալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աչքպաշ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոյդօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրաբիա, Սավա Սրօնոբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սոֆիոդի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտաս Անթիքա.—Իսքիւտար, Օգավրոքի Նուրբոբուլօ, դեղագործ։

Գարայ շիշերը ետ կ'առնուին։ 1054

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԵՔ

ԲԱՌՏՕՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթական, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց,
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինառի, 2, Պօվօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ՓԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌՆԻՔԻՆԻ, Ասսա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա,
Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ 621

ԹԵՆԱՅԻՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լը Նիլ որ հոկտեմբեր 21ին Մարսիլիայէն և հոկտեմբեր 29ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է [illegible] որ պիտի մեկնի հոկտեմբեր 31ին։

[illegible]

Նաւաղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՆՈՒԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրփուլի և Միջերկրականի գիծ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
Ֆէրօս	4000	[illegible]	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
[illegible]	3250	Բէրա	300
[illegible]	3250	Լոտուս	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
Մարէոթիս	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻՒԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ռիւթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
841 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանկնոց 2000 արժէթղթերու բաժանեալ
Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին
Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

Վարչական Խորհուրդ Պ. լը Վիգոմթ տը Մոնգոլ (Ֆէլիքս), ատենապետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէոն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկ. տանէն, սեղանաւորք)

Գործակալ 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օմոն (Վիգդոր) Պ. Պէլիւք (Լէօ)
ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մոթիէօ (Մորիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ Նպատակն և առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գրէտի Ֆոնսիէէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 Ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր ստակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամը ստանալով իւր իսկ բնակարանէն։—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ խնայողական սնտուկներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հաւաքելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիքական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ
Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մահմուտիյէ փողոց խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մորուքեան եւ ընկ. գործակատարք Իզմիր եւ շրջակայքը Բասմաճեան Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. [illegible], գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իրէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար [illegible], Իսքէլէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Գէլիպօլու. Պ. [illegible], գործակատար Աֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրալեան, գործակատար ի Սպարթա. Պ. Պ. Կ. Պոյաճեան և Ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ
Ի Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

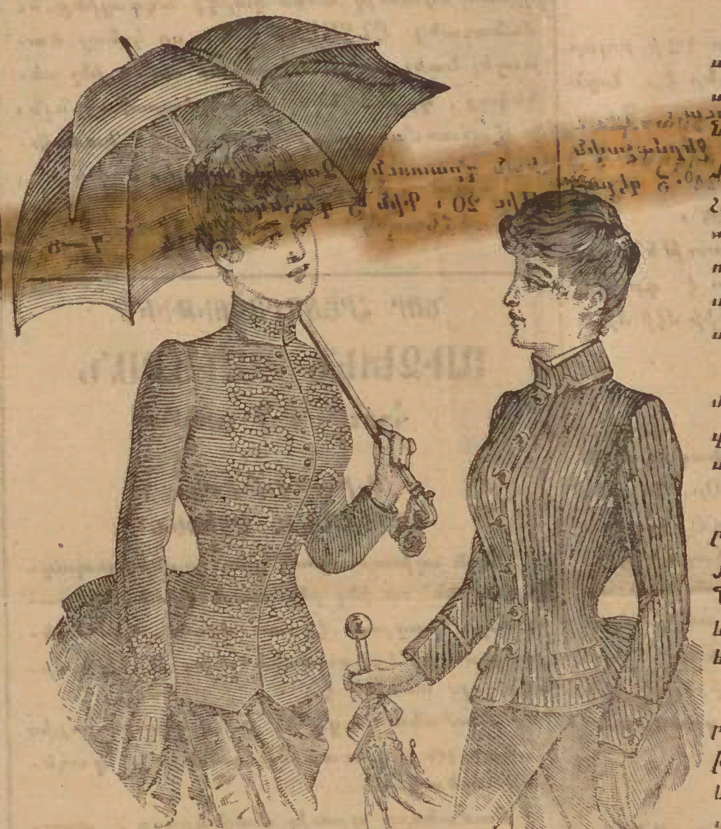

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ձեռնակերտներ [illegible] յաց համար, նորաձեւութիւններ, կէս շրջազգեստներ, քօղեր, օծ[illegible] համար ձեռնակերտներ, բանուածքներ, բազմատեսակ ժապաւէններ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրամով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1130

ԱՊԱՀ ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ
Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Բարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ
566

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ
([illegible])
ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՅՏ ՀԱԶ
24 ժամուան մէջ կը բուժէն
ՍԲԷՍԻՖԻՔ ՄԱՆԱՐԱՈՎ
Քսան տարուան յաջողութիւն
ԱՄԵՆԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վարձատրուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեանն արժանացած։

Արեւելքի համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35։
671 24—26

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Ի ՊԱՑՊԸՆ ՀԱՌԻՋ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ
-ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն
ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։ 736

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ
ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880 ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միդիֆիօ տը Պէլէռի ստացած պայմանագրով
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք
Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական հաւասար վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան սնտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան տասնեւ կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժէթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան
1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ Հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը 500 ֆրանքէն վերադարձելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871 ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէռ մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիոն մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իռոդէքէռ Օպլիկասիոն մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ոև է գործէ, ոև է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը, ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնք կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՈՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եւայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41					
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	7 10	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10 -	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն թիւ 1 և 2 կառատուներն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։ 576

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ